

KÖZÉRDÉK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTNYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 105. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NEPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Előfizetési felhívás.

Az év végével új előfizetést hirdettünk lapunkra, mely a vidéknek legolcsóbb s mondhatni legértelmesebb heti lapja.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . . 10 kor. — fill.

fél évre . . . 5 " — "

negyed évre . . . 2 " 50 "

Neptanítóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó díjszabással közöljük.

Hátralekos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szíves beküldésére.

Hazafias üdvözlettel:

a „KÖZÉRDÉK”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A magyar szó és a hadsereg.

Lelohasztjuk talán az érdeklődést, de kinyilatkoztatjuk: nem politikai cikket írunk. A magyar szóért, egy nemzet hegemoniájáért folyik a harc országos szinten, mi nem megyünk ilyen

messzire, megmaradunk fejtegetésünkkel vármegyénk szűkebb határai között.

Lapunk mult számában megígértük, hogy lesz egy pár szavunk az: „Egy egyházközség megmagyarosodása” című cikkre.

Ennek a cikknek érdemes írója azt a sarkalatos tételt állítja fel: „hogy az isteni tisztelettel ne magyarosítsunk senki, mert az visszahatást szül. Az isteni tisztelet magyarsága a megmagyarosodás épületének nem alapköve, hanem záróköve.”

Egy sokat tapasztalt, kétségtelen hazafiaságu, derék lelkész mondja ezt. Helyes, tehát fogadjuk el. Csak hogy az a kis cikk némiképp önmagára czáfol. Hiszen lám, az elmondott eset, a kölesdi magyar isteni tiszteletért való küzdelem is *magából, az Isten házából* indult ki. Ki tudja, hogy ha az a kis „visszahatás” meg nem rázza a lelkek szunnyadó érzéseit, nem kell-e esetleg évtizedekig várni arra az ünneplés pillanatra, mikor a szívében már amugy is színmagyar nép önként, magától, minden külső befolyástól menten égeti fel százados hagyományát, mondjuk előítéletét, a faji, nemzeti köteléknek messze-messze idegen országokba még kivezető, de már szaka-

dozott vékony czérna szálát . . . Nem, a magyarosítás befejező nagy munkáját perczig sem szabad halogatni, meg kell ragadni arra minden kínálkozó alkalmat! Az érett alma is lehull, de nem szokták megvárni lehullását. A mi nézetünk szerint tehát lehet, szabad, sőt kell is felhasználni a magyarosítás szent céljára a templomot is, de okkal és móddal s szükséges hozzá a kölesdi esethez hasonló higgadt mérséklet és bölcs — tapintat. A népléleke olyan, mint az eol hárfá. Nem szükséges, hogy eget rázó vihar markoljon bele, mert ekkor háborgó, összevissza hangzavart hallat az a hárfá, a szelid déli szél alig hallható suttogása szüli az édes, kellemes dallamot, a gyönyörködtető összhangot . . . szóval, ismerni kell a népet és tudni kell bánni vele . . .

De voltaképpen nem erről akarunk mi most szólni, de a felállított tételből akaratlanul is az a kérdés tolakodik előtérbe, hogy hát tulajdonképpen hol is kell tehát a magyarosítást megkezdeni, vagyis magyarosítani?

Itt a régi, megszokott felelet: az iskolákban.

Nagyon helyes!

Tolnavármegye e tekintetben nem

TÁRCZA.

Bánat.

Csendes szomorúság tölti el szívemet,
Sajnálak tégedet egyetlen virágom.
Gondolatom zavart s méla tekintetem
Messze végtelenbe révedez szüntelen, —
Kézem vonása is csupa ákom-bákom.

Kereslek, merre vagy; hangod hol csendül meg;
Honnan hallatsz fel tréfás, vig kacajod? . . .
Hiába, hiába! . . . Csak siratnom szabad
Hamiskás szép szemed', durczás kis ajakad'
S hozzám hajló karsu gyöngyvirág alakod!

NÉMETH PÁL.

A romanticizmus ellen.

A magyar irodalom s főként hírlapirodalom terén ujabban erősen virágzik a romanticizmus. Ha egy iskolágyermeket kissé megfenyít a tanítója, azonnal felindul az egész sajtó s feszítőd meg-et kiált a tanbetyárra, holott a szülék csak hálások lehetnének a vásott s rendetlen viseletű gyermekek fegyelmezéseért, s a legtöbbben, a kik foglalkoznak némileg gyermekeik nevelésével, nem egyszer súlyosabban is meg szokták

őket büntetni. Valószínű, hogy a legnagyobb hangon épen azok kiáltoznak, a kik otthon legkevésbé tesznek eleget, mint szülék, nevelői kötelességüknek, de az érzélgőség ma divat, még ha később a gyermek fogja is kárát látni!

Ha a középiskolában s főként a gimnáziumban egy rossz tanuló, vagy egy beteges, tulérzékeny növendék, a bukástól való félelmében, legtöbbször az évszázó vizsgálatok előtt öngyilkossá lesz, — minden évben előfordul 2—3 eset, — nosza, azonnal feltámad a közvélemény (illetőleg annak szószólójaképpen a sokszor pályatévészett, javarészből a tanuló pályáról megfútott hírlapíróktól vezetett sajtó), s kész a kárhóztatás követ dobni a mi ostoba, világtól elmaradt tanrendszerünkre, a gyermekek fejét csupa formális ismeretekkel tömő s a való életet semmibe sem vevő középiskolai oktatásunkra, a mely annyira túlterheli a növendékek agyát, hogy azt megemészteni képtelenek, s részint ezért, részint a vele kapcsolatos tanári szekatura miatt aztán a növendékek a halálban keresnek menedéket. Persze azt bölcsen elhallgatják, hogy nálunk boldog, boldogtalan, akár van képessége és hajlandósága a magasabb fokú tanulmányokhoz, akár nincs, a gimnáziumba rohan, — s az eredmény aztán: a nagyszámu bukás s nem egyszer öngyilkosság. Azzal sem igen törődnek, hogy az ismeretek óriási arányu növekedése mellett nem

lehet a gimn. oktatás színvonalát lejjebb szállítani, miután az így is alantabb fokon áll, mint például a német vagy francia gimnáziumokban; s azon is ki ütöknék meg, hogy ugyanazok a lapok, a melyek oly ékesen beszélnek a túlterhelés ellen, egy lélekzetvétel-lel nem átallanak az ellen panaszkodni, hogy a magyar tudományosság meddő, minden eredetiség híján való, s a tud. Akadémia csupa gyarló tákolmányokra dobja ki a pénzt.

Mikor, mintegy 24 év előtt, *Majláth* György országbíró meggyilkolták, az egész közvélemény megdöbbsent a kegyetlen gyilkosság miatt; mindenki halált kiáltott a gyilkosok fejére s szidták a Csemegi codexet, hogy most annak §-ai miatt majd nem lehet halállal büntetni a gaztett elkövetőit. Mikor aztán a gyilkosokat elfogták s vallomásra kényszerítették, lassankint megfordult a közvélemény rokonszenve; kezdtek soknak találni, hogy egynek halála miatt 3 ember bűnhődjék, s a tárgyalás alkalmával már nem egy hírlap hajlandó lett volna őket a halálbüntetés alól fölmenteni.

A romanticizmus nyilatkozik meg a m. tud. Akadémia ellen felhangzó sok panaszban is. Hogy maradias, czopfos irányzatú, hogy az ifjú tehetségeket elnyomja, nem engedti érvényesülni, hogy féltékenyen őrzi aranyait s ha csak lehet, nem adja ki a pályadíjat, hogy a klikk-rendszer uralkodik benne, — mindebben a pajtáskodás és irigy-

Kérjük az előfizetések megújítását s a hátralekos előfizetési pénzek beküldését, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

panaszokhoz. Van a magyarosításért igazán lelkesedő tanfelügyelője és derék, odaadó tanítói kara. Ott van gyönyörű czélu alapítványa is, mely fejlődési bőkezűséggel csillogtatja aranyait a magyar szóban kitüntek megjutalmazására. Az eredmény szép, nagyon szép, de mégsem olyan, mint lehetne. Mit ér, ha a tanító félig elvégzett sikeres munkája ugyszólván megakad, félbeszakad éppen akkor, amikor már a legszebb eredménnyel kecsegtetne. Az iskolából kikerült gyenge csemete ismét visszakerül a szülői ház levegőjébe, a hol a hazafias érzés melege ugyan meg-megesapja, de magyar szót ugyszólván alig-alig hall. És vajjon miért nem hall? Abból az egyszerű okból, mert a „nemtörődöm korban“ német nyelvben felnőtt édes apja a — fáter, meg a mutter, nem érezi kint a világban, hogy neki valaha szüksége lett volna, vagy lenne a magyar szóra.

S ezek a derék jó emberek okai talán ennek? Nem, hanem mi, a nagyközönség.

Igen, a magyar szó lassu terjedésének — lássék bármily paradoxonnak — első sorban éppen a külföld által sokszor, de nagyon sokszor legyalázott sovíniszta magyarság s főleg a hivatalnoki kar és tisztviselői osztály az oka.

Mert lássuk csak, mi történik, ha egy vidéki atyafi belép akár a közigazgatáshoz, akár bármely közhivatalba? Legelőször is ruháját veszi szemügyre a tisztviselő. Akin magyar a külső gunya, annak magyar szó dukál, de a pacskernek, klumpának, kék mándlinak és fejkötőnek már német fogadj Isten járja. Nagyon természetes, mikor az ügyes-bajos a saját anyanyelvét hallja, felvidul az ábrázolja s oly ékes dialektussal ontja magából a válogatott német szót, hogy a tisztviselőnek szeme-szája fennakad, szót sem igen ért belőle, de azért töriz-zuzza tovább a teuton nyelvet s a mikor megakad,

a fél pompás magyarsággal füzi tovább a beszélgetés fonálát. Ily példát látva aztán az a másik, a ki egy szót sem tud magyarul, igazán csak a markába nevet, hisz nem sok értelme van, hogy valaki magyarul tanuljon. Minek? nincs reá szüksége. Oda haza ugyanis német az egész falu s itt is németül beszélnek az — urak!

Ki kell tehát küszöbölni az idegen szót mindenekelőtt a vármegye, az állam összes hivatalaiból. Nem szükséges, hogy alispán, főszolgabíró, törvényszéki elnök, bíró, adótárnok, postatiszt törje a nyelvét s az eszét, a mikor ez egyáltalán nem szükséges. A ki jogot keres, ha tud, keresse magyarul, inkább ő törje a magyart s ne mi a németet. Egy igazi magyar tisztviselőnek csak a végszükségben szabad hivatalában idegen nyelven szólani. Minden kiejtett idegen szó káromlása a magyarok Istenének, legyalázása a magyar önérzetnek, vétek, bűn a magyar állameszme, a nemzet egysége ellen.

Ha sovinizmus ez, hát legyünk sovíniszták. Vajjon az idegen nyelvhez makacsul ragaszkodók nem sovíniszták-e? Nem a fába beoltott gallynak kell idomulnia a fához? A régi törzs megél az oltógally nélkül is, de a gally nem ő nélküle. Ha összefortak, együtt teremhetnek csak nemes gyümölcsöt, így kell a nyelvi egységben is összeforrtani az egész magyar hazának. Derék hazafias svábjainktól nem kívánjuk, hogy elfeledjék anyanyelvüket, de meg kell tanulniok az édes haza nyelvét is. Hogy kinevetnék például kint, Amerikában, oda szakadt véreinket, ha azzal a prepotentiával lépnének fel, hogy a jankek tanuljanak meg az ő kedvükért — magyarul?!

De térjünk át a tulajdonképeni kérdésre. A hadsereg magyar nyelvétért küzdünk. Nem azt vitatjuk most, hogy van-e jogunk hozzá? Itt is csak egy sajtósági jelenségre hívjuk fel a figyelmet. E sorok írójának sokszor

volt alkalma olyan katonával érintkezni, a ki mikor tiszta német falujából a katonasághoz került, egy árva szót sem tudott magyarul, három év alatt azonban teljesen megtanulta ott nyelvünket. A katonaság, kivált a huszárság még a mostani állapotában is kitűnő iskolája a magyar nyelvnek. A magyar faj szellemi fölényét mutatja, hogy ha a századnak 15—20 százaléka is csak magyar, a legénység többi része is megtanul magyarul.

Ha tehát a magyar honvédelmi miniszter beavatkozhatnék, vagy, ha be akarna avatkozni abba, hogy az egyes ezredek hol, melyik vidéken helyeztessenek el, a magyarságra sok előny háramolhatna ebből.

Nemzetiségi vidéken tiszta magyar ezred, a magyarosítást tekintve, felér sok-sok drága pénzen fenntartott állami iskolával. A magyar vidékre áthelyezett idegen nyelvűekből álló ezred legénysége pedig, ha meg nem tanulja is a magyar nyelvet, legalább részben eloszlik a fülébe rágott sok előítélet s megtanulja becsülni a magyar földet. Példának hozhatjuk fel Tolnát. Éppen lapunk egy illusztris barátja figyelmeztet: Az ottani lelkes tanítóság gyönyörű eredményt ért a magyarosítás terén s mikor magyar huszárság állomásozott ott, általános volt a magyar szó a nép között is, mert a mulatni szerető legénység nem igen törte a német szóval kerékbe a nyelvet, de ő hozzá alkalmazkodott a „Liszi“ meg a „Bábi“ s a tisztikar is jobban részt vett a társas életben. Most azonban más élet van Tolnán. A jobbára horvát uhlanus legénység teljesen visszavonul s ha elvegyül is a nép közé, a társalgás legfeljebb német. Így aztán megáll a magyar szó terjedése, mert a tisztikar sem igen tud magyarul, s bármely gavallér, derék is egyébképen, biz nem sok hasznára válik a magyarosítás ügyének.

Gondolni kellene tehát valamit. A magyar nemzeti eszme legszebb

kedés mellett az elnyomottak vélt ifju óriások regényes védelmezése szerepel, mint indító ok, persze a legtöbb esetben alaptalanul.

A csöndes polgári foglalkozás, a lelkiismeretes kötelességteljesítés, — az a romantizmus ezen képviselőinek filiszterség; a házastársi hűség — idejét múlt dolog; azt tartják, hogy az ilyen házastársak a megszokás, az előítéletek rabjai; hanem a szabad szerelem, a házasság élet szentélyébe való betolakodás s annak feldúlása: ékes tollú magasztalókra talál bennök, mert az regényes dolog, az az egyéni erő, nagyság, akarat örvényesítése, a conventiónális mindennapiságon való erőszakos túlgázolás — s az ilyen egyéniség mindig imponál. Hány ártatlan lelket mérgeznek meg így, ki tudná megmondani!

Ily szépszinű, de mérges illatú virágot, a romantizmus ily fattyuhajtását találtam nem régiben is egyik előkelőbb napilapunk (Pesti Napló) egyik cikkírójának fejtegetésében. A cikk kiindulási pontja az volt, hogy a francziák Lamartine-nak, a tranzia lyra egyik legkiválóbb képviselőjének, az édes-bús szavú poétának szobrot akarnak állítani Bourget-ban; azonban a szoborra, óh borzalom! nem a szeretőjének, hanem törvényes hitvestársának reliefképét akarják ráilleszteni. Ebbe a névtelen cikkíró, a romantikus históriák kedvelője, s a szabad szerelem lángoló szószólója, nem tud és nem akar belenyugodni, s elnevezi azokat az urakat, a kik a költő muzsáját, — így nevezi

szeretőjét, Elvirát — ily mellőzésben részesítik, pervertált agyú smokkoknak, erényes-szőknek, a kik az erkölcs szószólóivá tolják fel magokat és bontális kiméletlenséggel ki akarják erőszakolni a madame Lamartine reliefképét. Szerinte ez megengedhetetlen, mert Elvira tette Lamartine-t költővé; ő gyújtotta lángra a költő szívé s az irodalom „Méditations poétiques“-et s a „Nouvelles méditations poétiques“-et neki köszönheti, míg a feleség elsorvasztotta a poézis virágait a költő szívében.

Am az irodalomtörténet tanúsága szerint ezek az állítások csak részben felelnek meg a valóságnak. Az igaz, hogy az Elvira iránt érzett szerelme tette Lamartine-t először költővé s az 1820 márczius havában megjelent *Méditations* e szerelmenek állított halhatatlan emléket (bár igen illetékes franczia írók azt állítják, hogy a *Méditations*-ban a költő Elvira neve alatt két különböző nőt és szerelmet olvasztott össze, u. m. a nápolyi öböl és a bourget-i tó emlékeit); de az már nem igaz, hogy „a feleség, a második nő egyenesen elsorvasztotta a poézisnak azokat a gyöngéd fehér virágait, a melyeket Elvira fakasztott a költő lelkében; mert férjhez menetelével gazdaggá tette a költőt, a ki attól fogva . . . megszűnt igazi poéta lenni. Ebben az időben írott munkái gyászos vergődésének jelei.“ Mindez nem felel meg a valóságnak. Nem, mert Lamartine 1820. június 6-án kelt egybe, hosszú, szinte reménytelen epedés

után, feleségével; 3 év múlva, 1823-ban jelent meg a *Mort de Socrate* és a *Nouvelles Méditations poétiques*, 1830-ban a *Harmonies poétiques et religieuses*, 1836-ban a *Jocelyn*, 1838-ban a *La chute d'un Ange*. Föltétlenül áll, hogy Lamartine összes művei közt az első, a *Méditations* a legkedveltebb; az egyszerű, tiszta, őszinte hang és érzés ezekben a legmegragadóbb; de másfelől az is áll, hogy Lamartine későbbi darabjaiban roppant haladást mutat; a *Harmonies*-ban, a *Jocelyn*-ben oly erő, oly gazdag inspiráció nyilatkozik meg, a mely hiányzik a *Méditations*-ból. Ha első kötete legjobban tetszik, annak oka részben az is, hogy később a költő már terjedős lett, sietett, s dicsőségében elbizakodva minden műgondot elvetett magától. A mi gazdagságát illeti, arra elég annyit mondanunk, hogy Lamartine örökös pénzzavarban élt s nyomorban halt meg, pedig a felesége hozományán kívül két gazdag nagybátyjától is örökölt, — s mégis, 3 évvel egybekelése után kénytelen volt előre pénzt venni fel megirandó költeményeire s az eladott verseket utólag megírni. Így jelentek meg a *Mort de Socrate* és a *Nouvelles Méditations*, — s ezek mégis remek művek, telve ragyogó lapokkal; az utóbbi műben 4—5 kiváló szépségű szerelmi költemény van: a *Chant d'amour*, fiatal feleségéhez, csupa dallamosság, a *Chant nocturne* csupa elragadtatás, — de legragyogóbb darabja a kötetnek a *Crucifix*. A *Harmonies* vallásos

diadala lenne, ha a katonaság területi elhelyezésénél tekintettel lennének a magyarság érdekeire. Bizonyára volna ez akkora előmozdítója a magyar szóterjedésének, mintha a „rechtsmoot“ és „kerdeich“-ot magyarra fordítjuk.

Tolnavármegye törvényhatósága pedig, mint laktanya tulajdonos addig is csinálhatna egy kis mozgalmat, hogy Tolna, ez a derék, szépen magyarosodó város visszkapja a magyar huszárságot, — mint a magyar szónak kétségtelenül hatásos terjesztőjét.

B.

Szekszárd r. t. város rendőrségi szabályrendelete.

Valósággal epedve vártuk évek hosszú során át, hogy Szekszárd rendezett tanácsú várossá alakuljon s végre valahára a vármegye közigazgatásának, törvénykezésének, közmívelődésének, ipari és kereskedelmi központjának székhelyén, az európai műveltség színvonalán álló igazi városi rendet élvezhessük. Minden város, — még a legkisebb is, — egy-egy művelődési központ s mint ilyen, feltétlenül megköveteli kebelében azt a rendet, melynek oltalma alatt maga a közmívelődés előre haladhat. Szekszárd — művelődésre hajlandó polgárainak méltó öröme, várossá alakulván, szükséges, hogy az ezt oltalmazó és előmozdító közrend is meghonosuljon benne; mert az eddig uralkodott rend semmiesetre sem volt arányban az általános haladás folyton fokozódó igényeivel. Sehogy sem illik a város méltóságához az a rendtelenség, mely még ez időben is, úgy szólván naponként észlelhető Szekszárdon. A város rendőrkapitányát rövid hivataloskodása óta, ebben a tekintetben semmiféle gáncs sem illetheti, sőt szíves örömmel látjuk, hogy parázsgyorsan reáháramlott sok ágazatu, apróságos ügyek elintézése mellett megszerkesztette a vásári és piaci szabályzatot, most pedig elkészítette a legfőbbet, a városi rendőrség szabályrendeletét, amely szabályrendelet a rendtelenség határtiszabó korlátja s az általános közrend védő fala létszen itt nálunk, hol fegyveres baromfi tolvajok, forgópisztolyos duhajok, bicskázó kölykek és más egyéb, a régi deresre huzni való rakonczátlanok garázdálkodnak.

Mielőtt azonban a szabályrendelethez hozzá szólánánk s magának a városi ható-

darabjai a legszebb költeményei, a melyeket csak irt; e kötetben új szépségeket találunk, a melyek miatt némely csodálójá ezt becstüli a legmagasabbra. A *Jocelyn* költői pályájának tetőpontját jelöli, a *Chute d'un ange* szintén igazi szép részleteket tartalmaz, de ekkor már Lamartine egészen a politikának élt s nem ért rá verseit kicsiszolni.

Ha az alap nem áll meg, a belőle vont következtetések se állhatnak meg. Ha a Lamartine felesége nem sorvasztotta el a poézis virágait a költő lelkében, sőt hosszú években keresztül világhírű művei egész sorának inspirálójá volt: akkor az emlékbizottság joggal hallgatott a czikkiró vádolta smokkokra s joggal tervezi azt, hogy ennek az asszonynak reliefképét beleilleszti a szobor talapzatába.

De engem más ok is indít arra, hogy e tervet helyesljem, — s ez a magyar gondolkodás. A magyar költői irodalomban még eddig egy költő se dicsekedett vele fenhangan, ha egy férjes asszonynyal viszonya volt, s az asszony nevét — mint muzsáját — nem emlegette ország-világ előtt. A magyar irodalomnak még eddig minden valamire való költője, a szerelem édes-bús indulatainak megéneklése mellett, egyuttal a családi tiszta, nemes érzések poétája is volt, mert mindannyian, a mellett, hogy abból a magyar fajból származtak, a mely oly magas polczra helyezte a feleséget, oly kiváló jogokkal ruházta fel azt, a milyennel más népek kör-

ságnak ebből folyó sürgős teendőjére is reá mutatnánk, lássuk a szabályrendeletnek a közönséget is érdeklő főbb szakaszait.

Szekszárd r. t. város rendőrségének szervezéséről szóló szabályrendelet.

I. FEJEZET.

1. §. A rendőrség tisztviselői és rendőrlégénységből áll és pedig: A) Tisztviselők: 1. Rendőrkapitány. 2. Rendőrkapitány. 3. Rendőrfogalmazó. 4. Rendőrségi őrnök. Ezenkívül beosztva egy díjnok.

2. §. A rendőrkapitányt a vármegye főispánja nevezi ki élethossziglan, a többi tisztviselőket a városi képviselőtestület választja 6—6 évi időtartamra, az őrnököt azonban életfogytiglan.

3. és 4. §. A rendőrkapitány a hivatal vezetője, helyettese az alkapitány akadályoztatás esetén. Az alkapitány, fogalmazó és őrnök a rendőrkapitány utasításai szerint járnak el s az alkapitány és fogalmazó sürgős esetekben saját felelősségükre rendelkeznek, de ezt utólag bejelentik a rendőrkapitánynak.

5. §. A rendőrtisztviselők ruházata: 1. Fekete zubbony, meggyiszintű hajtókával, aranyzsinórral a galléron és vállzsinórral. 2. Fekete diszkabát, — hajtóka és zsinórral mint az előbbié, — két soros sárga gombbal s a hátrészen 6 sárga gombbal. 3. 4. Fekete nadrág keskeny vörös csikkal, fekete sapka aranyzsinórral, az arany rózsában Sz. V. betűvel. 5. Fekete köpönyeg, meggyiszintű hajtóka, fekete bársony gallér és sárga gombokkal. 6. Rendőrtisztviselői aczélkard arany makkos kardbojttal s külszolgálatban forgópisztoly. Rangjelzés: Rendőrkapitány egy arany rózsát, alkapitány három ezüst rózsát, fogalmazó kettőt, őrnök egy ezüst rózsát visel a gallériján.

II. FEJEZET.

B) Rendőrlégénység. Első rész. Szervezet 1. és 2. §. A város rendőrlégénységét katonailag szervezi őrmester, szakaszvezető, tizedes, I. és II. oszt. és próbarendőr fokozatokban. A város a jelenlegi rendőrlégénység számát egy őrmester, egy szakaszvezető, 2 tizedes, 4 első osztályú, 22 másodosztályú rendőrrel, összesen 30 főben állapítja meg. A létszámot a képviselő testület a szükséghez képest szaporítja.

3. §. A rendőrlégénységet a rendőrkapitány veszi fel; a felvételt egy évi próba-időre történik s ha alkalmas az illető, a rendőrkapitány véglegesíti. A felvétel kellékei: magyarul beszélés, — magyarul írás oly mértékben, hogy utasításokat feljegyez-

hessen és rövid jelentéseket tehessen, — feddhetlen előélet, egészséges erős testalkat, megfelelő külső és ügyes magatartás, 24 éven felüli és 40 éven aluli életkor. Ezenkívül előnyben részesülnek, kik több nyelvet beszélnek, a város helyi viszonyait ismerik, kiszolgált honvéd vagy közöshadseregbeli altisztek, vagy kiszolgált csendőrök.

A rendőr szolgálata alatt semmiféle üzletet nem folytathat s rendőri felügyelet alatt álló üzletet még családtagjai sem.

4. §. A rendőrlégénységet kizárólag a rendőrkapitány lépteti elő és címzetes rendfokozatokkal is kitépheti, ez azonban a magasabb javadalmazást nem érinti, sem a szolgálati időt, hanem csak a szolgálati képességtől függ.

5. §. A rendőrlégénység rendeltetése, a személy és vagyonbiztonság, béke és közrend megóvása; erre nézve a részletes utasítások külön adatnak ki.

6., 7. és 8. §. Törvényes védelem, fegyverhasználat és rendőrigazolvány. A rendőrség tagjai hivatalos eljárásukban a törvény oltalma alatt állanak s az ellenük elkövetett erőszak, fenyegetés, bántalmazás, a büntető törvény által tiltott cselekmény; minélfogva mindenki, állásra való tekintet nélkül a szolgálatban álló rendőrnek intézkedéseit tiszteletben tartani s magát azoknak alávetni köteles. A rendőrlégénységnek fegyvert használni a következő esetekben szabad: 1. Saját személyük jogos védelmére, szolgálat végrehajtásának megakadályozása végett erőszakos ellenszegülés esetében ennek legyőzésére, ha más módon nem lehet, életükben, testi épségükben megtámadott egyének védelmére, megmentésére. Vigyázni kell azonban, hogy fegyverrel olyanokat ne sértsen, kik arra okot nem szolgáltatottak. Tilos a fegyvert használni azok ellen, kik erőszakosan ellent nem állanak, valamint szókozásban levők után löni.

A rendőr, rendőri minőségét igazolvánnyal bizonyítja, ezenkívül mellszámot visel.

Az igazolványt a rendőr mindig magánál tartani köteles.

9. §. A rendőrlégénységről törzskönyv vezetetik.

10. §. A legénység a rendőri szolgálatra elméletileg iskolázás útján kioktatandó; a rendőrkapitány ezen feladattal egy rendőrtisztet biz meg s az oktatás eredményét is ő ellenőrzi, a szolgálatba vezénylés előtt is a legénység, teendőire kioktatva leand.

11. §. A legénység javadalmazása I. készpénzben (a szabályrendelet elfogadásával egyidejűleg lesz megállapítva.) Betegség esetén egy hónapra egész fizetést, a következő

ilyenekre van a francziának egy jó közmondása: *Il y a des choses qui se font, mais ne se disent pas.* Megtenni is más, s országvilág előtt magasztalni, vagy épen szorban is megörökíteni, is más!

De hát, hallom megint az ellenvetést, a költők izgalmasabb, fogékonyabb lelkűek, mint mások, nekik több szabad, mint más közönségesebb haladónak. Nem ismerem el; az erkölcs törvénye a költő, király vagy favágó számára ugyanaz, s engem a világirodalom nagy költőinek tanulmányozása arra a meggyőződésre vezetett, hogy nagy költők csak azok voltak, a kiknek lelkében tiszta, nemes, fenkölt érzések lakoztak, s ha a németek jobban rajonganak Schillerért, mint Goetheért, annak egyik oka az is lehet, hogy a kissé ledér Goethevel szemben a Schiller családi élete fenkölt tisztaságú volt.

Ad vocem Goethe! Több Goethesobrot láttam már, de még egyiket se vettem észre muzsájának — szeretőjének — Steinnének reliefképét. Persze, ez német filiszterség, korlátolt felfogás, — fogja mondani az Elvira lelkes bajnoka. Lehetséges; de azt is tudom, hogy a németek és angolok családi élete tisztaság és bensőség tekintetében első helyen áll Európában, s kérdés, vajjon abban, hogy a németek és az angolok oly erősen megverték a francziákat, nem volt-e a családi életből kiáradó erőnek is valamelyes része?!

dr. Rácz Lajos.

ben alig találkozunk, — egyuttal tudták, érezték, hogy a család a nemzet, a társadalom fentartó alapja, minden nemes erények forrása, az erkölcs, a becsület, az istenfélelem, a hazaszeretet szülő és nevelő anyja, s hogy egy nép csak addig számíthat előmenetelre, boldogulásra, a meddig a családi köteleket, a családi érzéseket tiszteletben tartja, a meddig a feleséget, a gyermekek anyját a tisztelet kimagasló piedesztáljára helyezi, mert a hitves nem-becsülésével karöltve jár a hűség, a bizalom, a lemondás, a munka, az egyszerű otthon, a kötelességteljesítés nem-becsülése is, s ha ezek az erények veszendőbe mennek, követik őket a többiek is, — s Párizs ledől, rabigába görbed . . .

A francziáknál a tilos szerelem dicsőítése, a házasságtörésnek a legcsábítóbb színekkel való ecsetelése napirenden van; nem is dráma, ha nincs benne a tiszta, józan erkölcsi felfogás kigunyolása. Azonban, hol van több válópör és kevesebb gyermek, mint Franciaországban? hol van több megvesztegetés (panama, katonai titok elárúsítása) és kevesebb vallásosság, mint Franciaországban?

Isten óvjon minket attól, hogy magyar ember a törvényes feleséggel szemben a szerető jogait hangoztassa! Azt mondhatná valaki, hogy a szívnek nem lehet parancsolni; a szél fú, mint az írás mondja, a nélkül, hogy tudnák, honnan jön. Meglehet; de az

hónapra $\frac{2}{3}$ részt, a harmadik hónapra $\frac{1}{3}$ fizetést kap a rendőr, ha azontul is beteg, illetve szolgálatképtelen: elbocsájtandó. Szolgálatközben saját hibáján kívül megsérült, felgyógyulásig teljes fizetését, munkaképtelenség esetén fél fizetését huzza. Ha szolgálat közben saját hibáján kívül szerencsétlenség által, vagy erőszakosság által meghal, családja egy évi fizetését kapja segélyül. Az ilyen segélyre jogosultságot a rendőrkapitány elnöktele alatt a képviselőtestület által kiküldendő bizottság állapítja meg. II. Ruha és felszerelés. Ennek felsorolását lapunk tere nem engedi meg, csupán csak annyit említnünk fel, hogy nyári, téli és őszi ruházat van felsorolva általában a székesfővárosi rendőrség és a m. kir. csendőrség ruházata és jelzéséből összeállítva; a fegyverzet: kard és forgópisztoly. III. Lakás: A nőtlen rendőrök a városházán kapnak elhelyezést az őrszobában, a katonai rend szerint, a nős rendőrök saját személyükben szintén élvezhetik a lakás kedvezményt, de családtagjaik részére se lakbért, se természetben lakást nem igényelhetnek.

A 12. §. a rendőr esküjéről szól. 13. §. A rendőrlégénység csak rendőri szolgálatra alkalmazható. 14. §. A rendőrlégénység a rendőrkapitány vagy helyettese parancsnoksága alatt áll. 15—22 szakaszok a fegyelem, független, parancsadás, tisztelgés és őrszoba rendjéről szólnak, melyek a rendőrségnek egymás fölé és alárendeltségére, belső katonai rendjére vonatkoznak. 23. §. Polgári ruhában a rendőr csak a rendőrkapitány engedelmével jelenhetik meg, szolgálaton kívül nyilvános mulatságban azonban csak polgári ruhában vehet részt, de akkor sem szabad magáról megfélekedni s szem előtt kell tartania, hogy hivatalos közeg. Szolgálat közben bárhol jelenik is meg, fegyvert és oldalfegyverét nem teheti le. 24. §. A rendőrlégénység büntetése: 1. dorgálás, 2. három napig elzárás, 3. lefokozás, 4. elbocsájtás. A rendőrkapitánynak csupán a lefokozás és elbocsájtásra vonatkozó határozatai felelősek a város polgármesteréhez, akinek határozata végérvényes. A 25. §. a rendőrlégénység működési köréről s az őrmester teendőiről szól, aki egyúttal a rendőrök közvetlen vezetője s az oktató tiszt utasítása szerint vezeti a rendőri szolgálatot. A 27—29. szakaszok a szakaszvezető, tizedes és a légénység feladatairól szólnak s teendőik részletesen fel vannak sorolva. A 30. §. az őrszem-szolgálatról (nappali) szól, melyben általános körvonalakban az őrszemnek a közrend és csend fenntartására vonatkozó kötelezései vannak felsorolva. A 31-ik szakasz az éjjeli őrzésről szól. A 32-ik szakasz pedig a rendőrök külső megjelenéséről, magatartásáról, szolgálatban és azonkívül; melyből kiemeljük azt, hogy a rendőr magatartása katonaság, nyugodt, udvarias legyen; beszédmodora rövid és értelmes. Mindenkit illedelmesen kell megszólítaniok s ha bárki, tőlük utbaigazítást vagy segélyt kér, amennyiben az szolgálati akadályokba nem ütközik s tehetségükben áll, kötelesek a kérésnek készséggel eleget tenni s ezért a város helyi viszonyait alaposan ismerniük kell. Megszólításokat, figyelmeztetéseket feltűnés nélkül kell tenni, kiabálás, fenyegetés, kézzel érintés, durvaság, heveskedés, feleselés kerüldendő; ha a rendőröközgek magukat egészen nemes feladatuknak szentelik, a közönség meggyőződik, hogy a rendőrség szükséges és nélkülözhetetlen támasza a társadalomnak. Megvesztegethetlenség, részrehajlatlanság, szigorú igazságszeretet s egyéni becsületesség azon tulajdonságok, melyekkel a rendőrnek birnia kell. Minden rendőr köteles társát figyelmeztetni ha az szabályellenesen jár el, iszákosság, kártya, adósság csinálás, rossz hírű mulató helyek látogatása, rossz hírű egyénekekkel való ismeretség szigorúan tilos. Tüzi vagy egyéb veszedelem alkalmával a rendőr — ha nincs őrszemen — azonnal köteles megjelenni a helyszínén rendfokozatára való tekintet nélkül. 33. §. Valamely eseménynek, magánosok viszonyainak illetéktelen egyénnel való közlése és tárgyalása szintén tilos. 34. §. Ajándékot sem meg-

tett szolgálat után, sem pedig teendő szolgálatért elfogadni nem szabad.

Ezek volnának röviden összefoglalva azok a rendelkezések, melyeket Molnár Lajos rendőrkapitány szabályrendelet alakjában összefoglalt. Sajnáljuk, hogy a mintegy két nyomtatott ivre terjedő szabályrendeletet lapunk szűk kereténél fogva egész terjedelmében nem adhatjuk; de egyrészt a teljes szöveget a képviselőtestület tagjai ugyis megkapják tanulmányozás végett, másrészt az előadottakból is meggyőződhetik a közönség, hogy rendőrkapitányunk figyelme a legaprólékosabb részletekre is kiterjedt.

A szabályrendeletben foglaltakhoz kevés a mondani valónk. Alakilag és tartalmilag vannak egyes részletek, melyek ismétlődnek; ezek alkalmas helyükre csak egyszer lennének beillesztendők s vannak egyes részletesebb, mondhatnók, subjektív szövegek, melyek tán inkább a külön kiadandó szolgálati utasításokban foglalhatnának helyet. A rendőrtisztviselők ruházatának színét sem tartjuk egészen szerencsésnek — eltekintve a fekete színnek a sárga gombokkal való egyesítésétől, a mi egy kissé tán nem is magyaros, — de maga a fekete kelme különösen nyáron kellemetlen, sőt terhes és a mellett a tisztán tartásra is kényelmetlen; inkább tán mint a légénységé, de finomabb kék posztóból valót ajánlanánk, melyen a sárga gomb sem annyira szemet szuró. Mindazáltal ezen csekélységek leszámításával, melyen a felülbíráló bizottságnak lesz feladata esetleg változtatni, az ország szabályrendeletéről csak elismeréssel szólhatunk, amely a közönség részéről ép úgy, mint az eddigi igazán nyomoruságos rendőrségünk részéről szokatlan, de a közönség részéről annál inkább várva-várt rendet lesz hivatva behozni és állandósítani, s hírlapírói kötelességünkhöz híven, melegen ajánljuk a képviselőtestületi tagoknak tanulmányozásra.

Ezzel kapcsolatosan reá mutatunk arra is, hogy senki emberfia sem képes valami eredményt fölmutatni, ha arra való eszközzel nem rendelkezik, még akkor sem, ha világra szóló lángész, így vagyunk mi rendőrkapitányságunkkal is, midőn azt kívánjuk, hogy tisztességesen szervezett személyzet nélkül, egyetlen szál rendőrkapitány csináljon rendet 15000 lélekkel bíró városban; ez egyszerűen neveltséges kívánság lenne egy városi hatóság, mint általában a közönség részéről. A rendőrkapitányt feltétlenül el kell látni az alantasabb segédszeméllyel, az alsóbb rendfokozatu rendőrtisztviselőkkel, mert a rendőrkapitánynak első feladata a rendőri bíraskodás, ami magában véve is rengeteg írásbeli teendőt ró reá s ezek mellett a rendőrökre való tényleges felügyeletet ellátni egyszerűen képtelen s tőle azt is megkívánni úgy, amint azt a rend és pontosság s a közönség igénye követeli, egyszerűen tulságos.

Másrészt közállapotaink is olyannyira elvadultak, aminőt bátran mondhatjuk, messze vidéken, sőt állíthatjuk egvetlen dunántúli városban sem találhatunk. Ezeknek orvoslására feltétlen szükségünk van a szabályrendeletben foglaltak szerint alaposan szervezendő rendőrségre, még pedig minél előbb itt, a forgópisztolyok és bicskák szabad használatába annyira begyakorolt duhajok hazájában. Tisztességes rendőrt pedig csak tisztességes fizetéssel lehet felfogadni, minélfogva sem a város hatósága, sem a közönség nem zárkózhatik el saját jól felfogott érdekében, az anyagi áldozatoktól. Ám emelődjön a városi pótadó, de szívesen fizetjük, ha tudjuk, hogy bennünket, vagyonunkkal ezen áldozat készségünk fejében egy jól szervezett, fegyelmezett és hivatásának magaslatán álló rendőrség védelmez az utcabetyárok és éjjeli bítangok ellen.

Hja az első tisztességes berendezkedés költségei elől épügy nem térhetünk ki, mint az iparos a szerszámok beszerzésétől, kiki a maga mestersége szerint. Ime itt álljon egy kis statisztika néhány magyarországi r. t. városról: Déva 6888 lélek pótadó 35%, Léva 8606 lélek 32%, Losonc 9530 l. 42%, Fehértemplom 9840 l. 62%, Besztercebánya

7330 l. 36%, Kaposvár 12544 l. 62%, Kisujszállás 12527 l. 30%, Gyöngyös 16123 l. 90%, Nyitra 14000 l. 48%, Eperjes 14447 l. 53%, Érsekújvár 13132 l. 37%, Pápa 17426 l. 56-8%, Rimaszombat 6039 l. 41% pótadóval. Ezenkívül több apróbb városok, mint Kézdivásárhely 4700 lélek, Szilágy-somlyó 4649 l. Lőcse 7000 lélek, Szászváros 5458 l., Szászrégen 5620 l., Besztercze 9109 lélek számmal és valamennyi még a legkisebb is a rendőri szolgálat pontos és rendes teljesítésére a rendőrkapitány mellett legalább még egy alkapitánnyal és egy rendőri irnokkal rendelkezik. Ahol alkapitány nincs, ott van fogalmazó, a nagyobb helyeken pedig, melyek Szekszárdal hasonló lélekszámmal bírnak, mind a négy rendőrségi tisztviselő megtaláljuk. Jóllehet mi most kezdjük magunkat rendessé tenni, de a légénység oktatására, külső szolgálatbeli parancsnokságra és még a sokoldalú és eléggé tömeges rendőri bíraskodás irodai teendőire egyetlen embert szorítani nem lehet és nem szabad. Ellenkező esetben minden a régi marad s mi közönség pedig a duhaj bicskásokkal szemben szintén üvezzük fel magunkat tüszővel és rakjuk körül késekkel, meg forgópisztolyokkal, mert Szekszárdon az ember maholnap csak ilyen hercegovinai harci készülettel vonulhat ki bármiféle ügyes bajos dolgaira.

Képviselőtestületi ülés.

Szekszárd r. t. város képviselőtestülete folyó hó 2-án d. u. 2 órakor dr. Hirling Ádám polgármester elnöktele alatt rendkívüli ülést tartott, melynek tárgysorozatát mult számunkban már közöltük.

A tárgyalásra kitűzött fontos ügyek megvitatására szép számmal gyűltek egybe a képviselőtestület tagjai, ami joggal várható is volt, amikor a város szervezkedésének alapvető munkája: a szervezkedési, a polgárok nyugalmát és a közrendet biztosítani hivatott csendháborításról szóló, egy a piaci sérelmek orvoslására készült vásári és piaczrendészeti szabályrendelet, a városi vagy legtekintélyesebb része, a Szekszárd Szálló bérbeadásának jóváhagyása, menedékház építés, iskolaszék választás és a város sokszor járhatlan utcáinak kikövezése került tárgyalás alá.

A gyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be olvasóinknak.

1. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Bodnár István és Székely József kérték fel.

2. A város által fenntartott állandó menedékházaknak az iskolaszék által előterjesztett 1904/905. tanévi költségelőirányzatát a 3%-os pótadóból származó 2988 kor. bevétellel, 3464 kor. kiadással s e szerint mutatkozó 476 kor. fedezetlen hiánnyal, az 1905/906. tanévi költségelőirányzatot pedig ugyancsak a 3% os pótadóból származó 2988 kor. bevétellel, 3544 kor. kiadásokkal s 556 kor. fedezetlen hiánnyal a képviselőtestület megállapította s a 3%-os ovodai pótadó kivetését elhatározta.

A költségelőirányzatban felvett kiadásokból a város a 3 állandó menedékházat, u. m. a bátaszéki utcáit, a felső utcáit és az újvárosit tartja fenn.

3. A „Szekszárd Szálló“ bérbeadása tárgyában a tanács azt javasolta, hogy a szálló Perler Keresztélynek, mint a megtartott árverésen légtöbbit ígérőnek, (ajánlata 8101 koronára szól) adassék bérbe.

Ezzel szemben dr. Leopold Kornél, tekintve, hogy a szálló nagymérvű tisztátalansága különösen a kereskedelmi utazók lapjában ellene közzétett nyilatkozatok folytán, a szállodától a vendégeket elriasztotta, ami a szálló hasznosítását megnehezíti s így értékét csökkenti s tekintve, hogy a várost a vendéglő megépítésénél, nem az üzleti szempont vezette, hanem az, hogy mint varmegyei székhelyen a vidékiek legalább egy kényelmes és az igényeket kielégítő szállót leljenek, indítványozza, hogy a bérlet Tóth Gyula szekszárdi lakos, volt vendég-lősnek adassék át, az általa ígért 8100

kor. haszonbérért Szerződésileg kikötendőnek tartja azonban, hogy bérlelő a köztisztaság, közegészség és közérkölciség követelményeinek, a bérlettől kárterítés nélküli elmozdítás terhe mellett, eleget tenni köteles.

Órffy Lajos, Tóth Károly, aki a vendéglő tisztátalanságát a rendőrkapitány figyelmébe ajánlja és dr. Komáromy Gyula, a ki a főlépcső szőnyeggel bevonásának kötelezettségét kéri kimondani, felszólalása után a képviselőtestület a „Szekszárd Szállót” Tóth Gyulának adja bérbe.

4. A polgári iskolánál 3 ösztöndíj alapítvány létesült és pedig az Amizoni Károly féle 1000 koronás, a Bezerédj István féle 1200 koronás és a népnevelési 230 koronás. Ezeknek az alapítványoknak a községi iskolaszék és képviselőtestület által megállapított alapító okleveleit a vallás- és közoktatásügyi miniszter pótlás végett visszaküldte, kijelentvén, hogy csak ezen pótlás után hajlandó azokat jóváhagyni. A képviselőtestület a rendelet kívánalmainak megfelelően kimondta, hogy az alapítványokat a fent kitett vagyonaállagokban átvette, azokat vagyoni felelősség mellett kezeli s az alapító levelek rendelkezéseinek mindenkor eleget tesz.

5. Az újjvárosi állandó menedékház elhelyezése tekintetében a tanács azt javasolja, hogy a város ennek céljaira megfelelő épületet emeljen.

Egyik menedékház elhelyezése sem tökéletes, de valamennyi között különösen az újjvárosi az, a mely legkevésbé felel meg a célnak, pedig itt az építés annál könnyebben vihető keresztül, mert itt a város megfelelő telekkel rendelkezik. A képviselőtestület a Fejős Károly mérnök által készített tervet és a 11015 kor. 22 fillér építési költséggel előirányzott költségvetést elfogadta.

6. A kövezetvám kérelmezése sürgős és elhalaszthatatlan feladatot képez, mert ennek engedélyezésétől függ az utczák kövezése miután a városi pénztár ezt a nagy terhet másként meg nem bírná. A kérvény felszereléséhez műszaki munkák szükségesek, de mert a városi mérnöki állás betöltését, a dolog sürgettségénél fogva, megvárni nem lehet, magán mérnököket kell ezek megkésztetésével megbízni. Ezt a megbízást a tanács árlejtés útján javasolja kiadni s ezért a képviselőtestület az árlejtési feltételeknek szakértők közbejötté mellett megszerkesztésével a polgármestert bízta meg.

7., 8., 9. A szervezési, — a vásárrendtartási — és a csendháborítás eltiltásáról szóló szabályrendelet Boda Vilmos indítványára a napirendről levétetett, s Boda Vilmos elnökle alatt Órffy Lajos, dr. Leopold Kornél, Kiss Károly, Nagy János, Székely József és dr. Szász Endre tagokból álló bizottságnak adatott ki. A bizottság által átvizsgált tervezeteket a képviselőtestület nyomdai uton sokszorosítani s minden képviselőtestületi tagnak megküldeni határozta, hogy mindenkinek módjában legyen tanulmányozni s észrevételeit a közelebbi közgyűlésen megtenni.

10. A községi iskolaszék megbízatása lejárván, annak újjalakítása vált szükségessé. A képviselőtestület az iskolaszék tagjainak számát az eddigi 10 tag helyett 16-ban állapította meg s tagokká megválasztotta Boda Vilmost, dr. Pinnitzer Bélát, Kiss Károlyt, Ujj Jánost, Nagy Györgyöt, dr. Hirling Ádámot, László Lajost, Föglein Mártont, Mehrwerth Ferenczet, Takler Ferenczet, dr. Beöthy Károlyt, Stockinger Jánost, Goldberger J. Mórt, dr. Török Ottót, Schneider Jánost és Bodnár Istvánt.

11. A tüzi pénztár 1904. évi számadását 3189 kor. 12 fill. bevételi előirással, ugyanennyi bevétellel, 102 kor. 11 fill. kiadással s e szerint mutatkozó 3087 kor. pénztári maradvánnyal a képviselőtestület elfogadta s számadóknak a felmentvényt megadta.

12. A választás alá nem eső (virilis) városi képviselők 1906. évi névjegyzékének kiigazítására a törvény által rendelt küldöttség tagjaivá a képviselőtestület megválasztotta Fejős Károlyt, Nagy Jánost és Székely József képviselőtestületi tagokat.

13. A fogyasztási adó leírás iránti kéré-

vények fölött a képviselőtestület következőképpen határozott. Dr. Morvay Istvánnak 40, Tornocki János Hanák sióagárdi lakosnak 10, Schubert Jánosnak 12, Huszár Józsefnek 3, özv. Simon Jánosnének 13, özv. Nitsner Pélnének 12 kor. fogyasztási adó tartozását leírta.

14. Az illetőségi ügyek tárgyalása során a képviselőtestület Babics Sándorné, Steininger Józsefné, Szauer Imre, özv. Blahó Emil Jánosné és Dedk Ferencz illetőségét megtagadta.

15. A városi pénzek elhelyezésére a képviselőtestület névszerinti szavazással a Szekszárdi takarékpénztárt és a Tolnamegyei takarékszövetkezetet jelölte ki. A szavazásnál igennel szavazott 78, szavazati joggal nem élt (mint érdekelt) 11 képviselő; nemmel senki sem szavazott.

16. A város a tanács javaslatára rendes tagul belépett a Magyar szőlősgazdák országos egyesületébe, amely egyesület a szőlőtermelés, szőlő- és borértékesítés előmozdítását tűzte ki célul s céljának elérésére, az e tárgynál felszólalt Tóth Károly előadása szerint, eddig is már számottevő, eredményes munkásságot fejtett ki.

Bizottsági ülés. A városi szabályrendeletek átvizsgálására a képviselőtestület folyó hó 2-án tartott ülésén kiküldött bizottság f. hó 6-án délután kezdte meg Boda Vilmos elnökle alatt a szabályrendeletek vizsgálatát. Az ülésen részt vettek az elnökön kívül: Órffy Lajos, dr. Szász Endre, dr. Leopold Kornél, Székely József és Nagy János bizottsági tagok; a tanács részéről a bizottság által, netán kívánt felvilágosítások megadása végett, dr. Hirling Ádám polgármester, Janosits Károly főjegyző és Molnár Lajos rendőrkapitány. A bizottság 2—6 óráig volt együtt s ez idő alatt a szervezési szabályrendelet tervezetét vizsgálta át s azt némi módosítással el is fogadta. A másik két szabályrendelet tárgyalását az idő előhaladottságára való tekintettel máskorra hagyták.

Kérelem!

A szegény szükölködő minden időben, de különösen a téli időszakban leginkább reászorul a jóemberek könyörületére.

Azon emberbaráti szeretet, mely mindenkor készszéggel meghozta az áldozatot a szegény nélkülözök nyomorának enyhítésére, arra készíti a szekszárdi népkonyhát, hogy az idén is megkezdje a felebaráti szeretet gyakorlását, mely egyedüli és legnemesebb hivatása.

Száz és száz éhező, nyomorgó ember-társaink nevében tehát bizalommal fordulunk a jószívű emberbarátokhoz és kérjük őket, hogy a szekszárdi népkonyhától ezuttal se vonják meg szíves támogatásukat és áldozatkészségükkel hozzájáruljanak a népkonyha halás köszönettel fogad el könyöradományokat úgy készpénzben, mint élelmiszerekben.

A kegyes pénzadományokat kérem egyes-nesen nevemre Szekszárdra küldeni. A kegyesen adott élelmiszereket pedig kérem a népkonyhához juttatni. (Szekszárd, Sétpatak utca 1113. sz., róm. kath. óvoda.) Ez utóbbi adományokat kérem csak néhány sorban nyit levelezőlapon velem tudatni.

Szekszárd, 1905. évi december havában.

Hazaifui üdvözlettel:

Bezerédj Pál.

HIREK.

— **Főispánunk felmentése.** Távozó főispánunknak saját kérelmére történt felmentését a hivatalos lap december 8-iki száma következőleg közli:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Széchenyi Sándor grófot, Tolnavármegye főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentem.

Kelt Bécsben, 1905. évi okt. hó 30-án.

Ferencz József s k.

Kristóffy József s k.

Széchenyi Sándor gróf v. b. t. t., Tolnavármegye főispánjának, ezen állástól saját kérelmére való felmentése alkalmából, kiváló szolgálatai elismerésül, a Ferencz József-rend nagykeresztjét adományozta a király.

— **Kereskedelmi tanácsos.** Ő Felsege a király Mehrwerth Ferencz szekszárdi előkelő kereskedő, kereskedelmi törvénytudós, kiváló szolgálatai elismerésül, a Ferencz József-rend nagykeresztjét adományozta a király.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az egyesült szekszárd-tolnamegyei négyeslet a közösen rendezett tea-estélyek jövedelméből a vezetés alatt álló r. kath. óvoda javára 188 kor. 76 fillért jutatott, mely adományért a választmány nevében ezuton halás köszönetemet fejezem ki. Döry Pálné elnök.

— **Esküvő.** Alsódraskóczi Morvay László vármegyei árvaszéki nyilvántartó e hó 5-én tartotta esküvőjét özv. Morvay Istvánné urnóval.

— **Felolvasás.** A soproni ev. ifjusági egyesület m. hó 26-án tartott ünnepélyén földünk Koritsánszky Ottó négy sikerült költeményt olvasott fel. Ezek czime: Vallo-más, Télivasárnap, Szülőföldemen, Deczember végén. A derék fiatal író — ki lapunknak is munkatársa, zajos tapssal jutalmazta az ünnepségen megjelent nagyszámu közönség.

— **A r. kath. óvoda karácsonyfa ünnepélye.** A szekszárdi r. kath. óvoda a szokásos évi karácsonyfa ünnepélyét f. hó 23-án, délután fél 4 órakor, saját helyiségeiben fogja megtartani, mely ünnepélyre a t. szülőket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a választmány nevében Döry Pálné elnök.

— **A szekszárdi kerületi betegsegélyző pénztár** azon alkalommal, hogy Szekszárd rendezett tanácsu város lett s így az I. foku iparhatóság teendőit a központi járás főszolgabírája helyett a törvény értelmében a városi tanács fogja végezni, kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy engedje meg, hogy az I. foku iparhatóság továbbra is a főszolgabíró maradjon. A miniszter azonban elutasította a kérelmet azzal, hogy a törvény értelme szerint a hol a pénztár székel, ott az az I. foku iparhatóság illetékes a betegsegélyző pénztár ügyeiben is eljárni, amelyik a székhelyre illetékes s mivel a pénztár Szekszárdon székel, erre a székhelyre a városi tanács illetékes, minélfogva a központi járás főszolgabíráját az I. foku iparhatósági teendők alul felmenteni kellett.

— **Körorvos választás.** A teveli üre-sében volt körorvosi állásra dr. Grünvald Elek volt váraljai bányorvost választották meg.

— **Ártézi kut.** Addig készülődik városunk az ártézi kut furásával, míg magánvállalkozó megelőzi. Ugy értesülünk, hogy dr. Szász Endre és társai ártézi kutat szándékoznak furatni a vasuton tul. Óhajtuk, hogy siker koronázza derék vállalkozásukat.

— **A szekszárd-bátai ármentesítő társulatnál** teljes erővel megkezdődött a „téli munka”, a bátai töltések felmagasítása és a mult nyári zivatarok által teljesen eliszapolt csatornák kiásása. Minthogy 100 ember talál a társulatnál földmunkával egészen tisztességes keresetet és ugyanannyi család nem kénytelen kivándorolni a téli kenyér hiánya folytán. Egy erős kubikos még e rövid téli napokban is megkereshet 2—2 K. 40 fillért!

— **Állami kedvezmény egy szeszgyárnak.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter, a m. kir. pénzügyi miniszterrel egyetértőleg özv. Daróczy Tamásné szül. Szenticzey Stefániának, Paks község határában levő mezőgazdasági szeszgyára részére az 1890. XLIX. t. cikkben biztosított állami kedvezményeket megadta.

— **A bírói kar estőlye.** Ritka kedélyes vacsorát tartottak csütörtökön este a szekszárdi kir. törvényszék, ügyészség és a hozzá tartozó járásbírók bírái, ügyészei és jegyzői a szekszárdi kaszinó termeiben. Rövid ittléte alatt az új törvényszéki elnök magyaros vendégszerető házában az egész megye bíróságát maga köré vonzotta s ennek mintegy folytatása volt az a pompásan sikerült bírói vacsora, mely most a kaszinóban lefolyt. A kedv pompás volt. A megjelent hölgyek kiválóan kivirradtig kitartottak táncz és cigányzene mellett. — Jelen voltak: **Asszonyok:** Hazslinszky Gézáné, Ágoston Istvánné, Kresmárik Pálné, Szabó Gyuláné, Kövessy Ödönné, Gyuk Ferenczné, Áldor Ödönné, Pesthy Pálné, Mirth Lászlóné, Fejős Imréné, Kozácsék Józsefné, Wagner Andorné, Györy Györgyné Szekszárdról, Szentpétery Józsefné Paksról, Baán Zsigmondné Bonyhádról. **Leányok:** Salamon Erzsike, Kövessy Sára, Szentpétery Irén Paksról, Borsody Teri Tolnárol.

— **Uj vendéglő.** Hallomásunk szerint *Perler* Keresztély a Szekszárd Szálló ez idő szerint való bérlője, új vendéglőt akar építeni Szekszárdon.

— **A szekszárdi népkönyha.** A szekszárdi népkönyha ügyében kibocsátott lelkes hangú felhívásra külön is felhívjuk a nagyközönség figyelmét. A szekszárdi népkönyha emberbaráti nemes célját és hivatását semmi sem mutatja jobban, minthogy a földhöz ragadt szegény nép között 1905. évi január 3-tól márczius 4-ig 9,740 adag meleg ételt és 470 kenyert, vagyis átlag naponként 165 adag ételt osztott ki. Méltó tehát a jótékony szívek s nemesebb lelkek nagyobb arányú pártolására.

— **Áthelyezés visszavonása.** Mult heti számunkban említettük, hogy *Antal* Pál szekszárdi alapítványi uradalmi ispánt f. hó 15-től kezdve Budapestre helyezték át. Most úgy értesülünk, hogy *Antal* Pál ispán egy pár évig mégis csak Szekszárdon marad, legalább ily ígéretet nyert odafenn, így a szekszárdi számtartóság beszüntetése sem véglegesen elhatározott dolog még.

— **Ózsák pusztá bérbeadása.** *Baungarten* Sándor igazgató, a vallás- és közoktatásügyi miniszter kiküldötte e héten Szekszárdon járt. A már régebben bérbeadott ózsáki pusztát adta át ifjú *Leopold* Lajos bérlőnek. Ezután *Vilczek* Sándor józsefpusztai bérlőre ment, hol a szükségessé vált építkezés ügyében tartott szemlét.

— **A bonyhádi vasuti állomás áthelyezése.** A mult szerdán éjjel Bonyhádról *Szepessy* Kálmán jegyző vezetésével, nagyobb számú küldöttség utazott Budapestre *Vörös* László kereskedelemügyi miniszterhez, hogy tőle a vasuti állomás áthelyezését kérjék, mivel az most oly messze esik a községtől, hogy annak a bonyhádi kereskedelem és ipar alig veheti hasznát. A küldöttség tisztelgett a miniszternél, aki biztatólag bocsátotta el a küldötteket.

— **Borforgalom.** Az utóbbi hat hét alatt élénk kereslet mutatkozott, de csak a legolcsóbb minőségű lapi termékek iránt, melyeket a kereskedők 20 filléren aluli árban jól összeszedtek, konyak gyártásra több ezer hektolitert elszállítottak. Jobb minőségű hegyi termék igen nehezen talál vevőre, bár a termelők jól leszállottak az árakkal. Hegyi siller 24—26 fillérért, fehér olasz rizlingi és kadárka vörös bor 30—32 filléren felül nem talált vevőre. Így a termelő nem igen találja meg számitását. Most már az őszi campagne-nak ide s tova vége van! Nagy mennyiségű készleteink — a tavalyinál sokkal finomabb és egészségesebb minőséggel — pinczében rekedtek és tavaszra várják a vevőt. Ugy látszik, nagykereskedőink nem lettek kellőleg értesítve, mert hiszen a paksi és egyéb környékbeli homoki borok az őszi ilyen, vagy még kedvezőbb áron találtak vevőre! Nem jó lenne-e egy borvásárt rendeznünk?

— **Merénylet egy postatiszt ellen.** Bonyhádon a mult pénteken este *Müller* Károly p. és t. gyakornok ellen az est sötétjében merényletet követtek el, amennyiben nyakszirtén szúrták és életveszélyes sérülést ejtettek a derék fiatal emberen, aki iránt Bonyhádon általános részvét nyilvánul meg.

Mint bonyhádi tudósítónk írja, a tettes kézre is került. Több fiatal ember a Bonyhád közelében levő Aranykereszt korcsmából hazafelé menet berugott állapotban haladt végig Bonyhád utcáin és a véletlenül éppen arra jövő *Müller* Károlyt *Laufer* Antal jó kedvében nyakon szúrta. A csendőrség a merénylet csakhamar letartóztatta, de még arról se adhatott fölvilágosítást, mivel szúrta meg *Müllert*, akit nem is ismert. A sérült állapotában azonban aggodalomra nem ad okot.

— **Népgyűlések.** E hó 10-én Tolnán, 17-én pedig Bátaszéken népgyűlést tartanak az ált. titkos választói jog tárgyában.

— **Lövés ok nélkül.** *Rácz* István szekszárdi legény, három más társával, mult vasárnap este *Kovács* Dávid szekszárdi lakos háza falát kezdte bemocskolni. A házigazda észrevette, kiment és figyelmeztette a legényeket az illendőségre. Erre a figyelmeztetésre *Rácz* elővette forgó pisztolyát s *Kovácsot* fejbe lőtte: azután társaival — re bene gesta — a nagyvendéglőbe távozott mulatni. Itt fogták el a csendőrök s még neki állott feljebb, azt kérdezvén a letartóztató csendőröktől, hogy mit akarnak velem? mintha teljesen ártatlan mulató lett volna. Hát ez már csakugyan betyárság és igen kivánatos, hogy Szekszárdon a rendőrség minél előbb és alaposan szervezve legyen. A meglőtt *Kovács* Dávid, élet-halál közt lebeg. A golyót még mindég nem tudták fejéből kivenni.

— **Lóhus kimérés a decsi tanyákon.** Régi, mondhatni ősi szokása a pásztor és tanyai népek, hogy kutyákat esett állatok husával táplálják. Ilyen esetet jelentett fel a decsi csendőrség is. *Baranyai* László decsi lókupez, eddig öt darab lovat bunkóztott le; husát pedig eladogatta a juhászoknak és tanyai lakosoknak. Az ebeknek ilyen hussal való táplálása amilyen általános szokás és részben indokolt is volt a régi időkben, a mai korban éppen annyira veszedelmes, mert nem tudható, hogy az ilyen lebunkózásra való állatok nem valamely fertőző betegségben szenvednek-e? s az ebek az emberre nézve közveszélyessé válnak, részint a fertőzés tovább terjesztésével, részint harapásukkal; mert tudvalevő, hogy a hussal etetett ebek sokkal vadabbak és harapósabbak.

— **Elgázolta a vonat.** *Ozv. Bereczky* Gyuláné, *Bereczky* Gyula szekszárdi iparos édesanyját tegnap beszállították a szekszárdi Ferencz kórházba. Sárobgárdon elütötte a vonat s egyik lábát bokában leszelte.

— **Lövöldöző asszony.** *Bárdos* Istvánné szül. *Kalmár* Erzse pilisi asszony bátor fehércseléd, nem fél a pisztoly elsütéstől sem. Így a napokban rálőtt *Szilli* István pilisi legényre egy forgópisztollyal, de a lövésben gyakorlatlan asszony, nem találta el a célzt s a legény sértetlen maradt.

— **Arczul ütött vasutas.** *Weigand* András szekszárdi lakos, *Holczinger* József bátaszéki vasuti hivatalnokot a csendőrség jelentése szerint az állomáson még október hó 1-én arczul ütötte. A bántalmazott vasutas most keresi igazát a bíróságnál.

— **Keresik a baromfit.** Keresik a baromfit, de legkivált azok, akik nem szoktak ilyesfélét drága pénzen venni. A vakmerő tolvajok minden héten kísérleteznek több-kevesebb szerencsével. Vasárnap éjjel a *Mutsenbacher*-féle vendéglő udvarát látogatták meg, de az éppen akkor hazatérő minden észre vette a baromfiól körül settenkedő alakokat s a kutyát rájuk uszítva, elriasztotta őket.

— **Birka lopás.** A régi juhászvilágra emlékeztet, az a birka lopás, mely a mult hó utolsó napjaiban történt. *Novák* György bátaszéki lakosnak a sárpilisi szabad legelőn van a birkanyája. Mult hó 28—30-ika közötti időben egy kost és 3 darab anyabirkát ismeretlen tolvajok elloptak. A nyomozás eredménytelen volt eddig. Régen paprikássá meg gulyássá változhattak már ezek, hiszen a régi világban is így éltek a juhászok más nyájából való hussal.

— **Ingatlan forgalom.** *Matzon* Béla, Szekszárd városi jegyző megvette *özv. Spitzer*-né Budai-utcában levő házat 12500 koronáért.

— **A feleségét kereső férj.** *Máthé* Mihály sídigárdi lakos kezében egy hatalmas bottal viszont akarta látni előle eltűnt életépárját. Kereste tehát minden felé, így *özv. Péter* Istvánné szatócs üzletében is. De mert az asszony nem került elő, előbb bottal, majd revolverrel fenyegette *Péter* Istvánnét, ki most a törvényen keres igazságot, a miért a feleségét kereső férj — rájlesztett.

— **Előkerült disznókupezek.** Előző számunkban megirtuk, hogy *Decsen*, két *Horváth* testvér eltűnt hazulról, magával vivén valami 1280 koronát, melyet disznók árába kellett volna kifizetniük. Utólag úgy értesülünk, hogy az eltűnt két kupez előkerült a pénzzel együtt. Ügyes-bajos dolgukban jártak valahol, ezt adják eltűnésük okául.

— **Árva J. könyvkereskedésére** felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét (*Szekszárd*, *Dr. Hangel*-féle ház), hol szükségletét bárki jutányos árak mellett fedezheti. Igen nagy raktár *levélpapírosokban*, *képes levelező lapokban* és eredeti *solingeni zsebkésekben*. *Zenemű ujdonságok* zongorára, hegedűre és czimbalomra igen nagy választékban.

— **Megölte a szénjáz.** *Mestyán* József dunaföldvári lakos f. hó 3-án este 8 órakor nejével átment a szomszédba egy kis beszélgetésre. A kis *Erzsikét*, alvó, öt éves leányukat azonban odahaza hagyták. A kis leány olyan szépen aludt, hogy fel sem ébredt többé, mert a gondatlan szülők távozásuk előtt a kályhát szénrel jól megrakták s mikor 1 óra múlva haza mentek, kis leányuk már halva feküdt, a kályhából kiömlő gáz megölte a szegény kis teremest.

— **Vérengző férj.** Véres családi dráma hire érkezik *Dunaszentgyörgyről*. *Vincze* Ferencz *dunaszentgyörgyi* lakos f. hó 6-án feleségét agyonütötte, napát pedig életveszélyesen megvagdalta, azután saját magát ölte meg. A paksi kir. járásbírósgától *Németh* József albíró ment ki a helyszínére, hogy az életben levő anyóst kihallgassa, de teljesen eszméletlen állapotban találta; életben maradásához nincs is remény. A rémes tett oka családi viszálykodás volt.

— **Betörés.** Ma virradóra *Bekő* Ferencz hentes-mészárosnak a *Fejős*-házban (a város háza közelében) levő üzlethelyiségét feltörték és onnan nagymennyiségű husneműt elvittek. A pecsenye kedvelő ismeretleneket éber rendőreink keresik.

Bíró előtt.

(Megtörtént.)

A simontornyai községhez tartozó különös becsület-sértési tárgyalás folyt le a napokban.

Villány János, a panaszos, *Szili* Imre a vádlott, valamint *Somogyi* József a tanu, megjelentek a községi bíró előtt.

A tárgyalás a formalitások elintézése után így folytatódott:

Bíró: *Villány* József panaszost felhívom, hogy panaszát itt előttünk ismételtén adja elő.

Villány: Panaszom abból áll, hogy *Szili* Imre az ő kutyáját *Villány*nak nevezte el és valahányszor engem akárhol meglát, szinte tünetőleg elkezd kutyáját szólítgatni: *Villány* ne! Gyere ide *Villány*. Én ezen eljárását magamra nézve sértésnek veszem.

Bíró: (a tanuhoz) *Igazolja-e Ön a panaszosnak most előadott szavait?*

A tanu: Igen; magam is többször hallottam, hogy *Szili* ur *Villány*nak szólította kutyáját.

Bíró: Mit szól Ön *Szili* Imre ezen elmondott panaszhoz?

Szili: *Villány* ur szavait nem czáfolhatom meg; mert hogy kutyámat *Villány*nak neveztem el, az csakugyan igaz. Ezt azonban csak azért engedtem meg magamnak, mert *Villány* urnak egy csunya piszkos macskája van, melyet ő *Szili*nek nevezett és melyet ő ezen a néven is szólít; az én kutyám legalább szép és tiszta állat!

Villány: Bocsánatot kérek, de én macskámat nem *Szili*nek, hanem *Czili*nek szoktam szólítani.

Bíró: (a tanuhoz) *Hallotta-e Ön, hogy Villány a macskáját szólította volna?*

A tanu: Igenis hallottam; és én is úgy értettem, hogy *Villány* ur *Szili*nek szólította macskáját.

Villány: (izgatottan) De ismételtén bocsánatot kérek bíró ur, a tanu ur nem jól értette szavaimat, mert én a macskámat mindig *Czili*nek, nem pedig *Szili*nek szólítottam.

Bíró: Ugy látszik, hogy Önök kölcsönösen sértgették ily módon egymást, tehát legjobb lesz, ha kibékülnek.

Szili: (egyet gondolva, *Villány*hoz) *Hogyan szólította Ön kérem a macskáját?*

Villány: (még mindig izgatottan) *Mindig Czili-nek és sohasem Szili*nek.

Szili: Én pedig a kutyámat mindenkor kis v-v-el szőlőttem Villámnak, már pedig Ön a nevét nagy V-vel írja!

Biró: (a markába nevetve) Mondom, hogy legjobb lesz, ha a hibát jóvá teszi és kibékülnek. Én ilyen ügyben még sohasem mondtam ítéletet.

Szili: (kezét nyújtja Villámnak) Részemről szent a béke, a kutya és a macska lehetnek jó barátok is. Most pedig menjünk el mihozzánk egy kis oszonnára.

Villány: (kibékülve) Hát nem ánom, menjünk! Ezután a felek kibékülve távoznak s Szili ur lakásán a tanúval egyetemben többször is megtekintik a békepohár fenekét.

K. M. J.

VIDÉK.

Bátaszék.

Bátaszéken folyó hó 7-én történt meg az új előjáróság választása. Az I-ső bíró kivételével csupa új ember került bele. I-ső bíró *Wolf Mátyás*, II-od bíró *Gerner Mihály*, közgyám *Ritter Lőrincz*, pénztáros *Májer György*, ellenőr *Kolbert József*; esküdtek: *Féldt Márton*, *Beierle Márton*, *Katzenberger József*, *Wirth Péter*, *Nagy Simon*, *Mészáros Ignác*, id. *Pelkovic Lázár*.

Dees.

Előjáró választás. Deesen folyó hó 2-án volt az előjáró választás a következő eredménnyel: I. bíró: *K. Szél Mihály*. II. bíró: *Ifju János*. Pénztárnok: *Kalán István*. Közgyám: *B. Varga János*. Esküdtek: *G. Varga Mihály*, *Sándor András*, *Bátai József*, *Pozsgai János*, *K. Pörnyi István*, *Paksi János*, *D. Szél János* és *B. Gamos János*.

Villanyvilágítás. Deesen is van már villanyvilágítás, nem ugyan az utcán, de az ottani malomban. *Vay Ferencz* és társa deesi motor-malom tulajdonosok az egész malmot, a molnár lakást és saját lakrészüket villanyvilágítással látták el. A korszerű újításnak sok nézője akad, még megérjük, hogy a vagyonos Dees egyszer csak kedvet kap az általános villanyvilágításhoz.

Öesény.

Öesény községben decz. 2-án volt az előjáróság megválasztása, mely d. u. 2 órakor kezdődött *Bajó Pál* főszolgabíró jelenlétében. Első bíró lett *Paprika János*, második bíró *Nagy Pál Sándor*, pénztárnok lett ismételtén egyhangulag *Márkus Sándor*, közgyám *Keserü János*. Esküdtek lettek: *Magyar Pál Kis*, *Czakói János ifj.*, *Lovas István K.*, *Andics József*, *Nagy János H.*, *Sohár István* és *Poroszlai János*.

Pálfa.

Bíró választás. Br. *Jeszenszky György* a simontornyai járás főszolgabírója, mult hó 27-én ejtette meg Pálfa a bíró és előjáró választást. Birónak egyhangulag *Bertalan József* ifjabb választott meg, a ki a lefolyt 3 évben már a bírói tisztséget viselte, mely idő alatt a nép bizalmát annyira megnyerte, hogy újból egyhangulag megválasztották. Másod birónak *Farkas Istvánt*, pénztárnoknak *Plézer Jánost*, közgyámnak pedig *Rieder Ödönt* választották meg. A községi képviselő-testületi tagválasztás pedig 25-én volt. *Sebestyén Gábor*, *Komlósi Ferencz*, *Nyiri József*, *Kazi István* és *Alsó Bertalan József* választották meg.

Tolna.

A községi tisztújítás Tolnán f. hó 4-én délután ment végbe *Bajó Pál* járási főszolgabíró elnöklété alatt. Az érdeklődés óriási volt, ember, ember hátán tolongott, minden párt erőssen bizva a győzelemben. Különösen a bírói állások betöltésénél volt heves a küzdelem. *Budai János* és *Ezer József* az eddigi bíró harcolt egymással; végre is a megejtett szavazás után *Ezer József* lett megválasztva alig 10 szótöbbséggel. Másod bíró lett *Potyondi Sándor*, pénztáros *Steinbach János*, ellenőr *Kapitány Ferencz*, közgyám *Egle Adolf*. Előjárók lettek: *Edlmayer Lipót*, *Horváth János*, *Izsgum Ferencz*, *Kaizer János*, *Máyer András*, *Simon Ferencz*, *Totterveich József* és *Veltman Ignác*. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

A SZOMSZÉDBÓL.

Wosinsky Mór felolvasása Pécsen. Említettük már, hogy kiváló tudósunk *Wosinsky Mór* felolvasást tart a pécsi kath. körben. A minden tekintetben sikerült felolvasásról így ír a „P. N.“: Felette érdekes és minden tekintetben sikerült volt a Kath. Körnek vasárnap tartott felolvasó estélye.

Wosinsky Mór, szekszárdi apátplébános, az országos hírt archeologus felolvasása állt az érdeklődés homlokterében s amit nagyperpektívájú, mindvégig figyelmet bilincselő előadásában nyújtott, valóságilag elragadta a szinte félelmes számban összesereglett közönséget. Szólt a világ teremtéséről Mózes tanítása alapján, a 6 nap, illetőleg 6 korszak evolúciója szerint, kezdve az ősköd mozgásaitól egész addig, míg a teremtő szóra megjelent és királyi székébe ült a teremtésnek szabadakarattal, értelemmel és szeretettel koronázott ura az ember. A bibliai szöveg minden mondatánál bőven kiterjeszkedett a a legmodernebb tudományos igazságokra, kimutatta a harmóniát a szentírás és a tudomány tanításai között. Előadását gyönyörűbbnél gyönyörűbb, eredeti, külön e czélra készült skioptikon-képekkel illusztrálta, melyek szinte kézzelfoghatóvá tették a nagytudomány apparátussal összeállított felolvasást. Az új gép, melynek egyuttal bemutatója volt ezen estély, kitűnően működik s a képek a lehető legtisztábbak és legélesebbek voltak. A másfél órára terjedő felolvasást két részre osztották s az időközt *Perczel Sárika* remek énekszámai, *Lechner Paula* szavalata, ki *Váradi-Nemes „Az Ur ítélt“* című melodramáját adta elő, töltötte ki. A műsor első és befejező száma az ujon alakult férfiak éneke volt, mely *Bitter Illés* tanár, köri igazgató dirigálásával először Kükéneknek „Normandalát“, végül Huber „Király indul“-ját adta elő. Felolvasó-estély után társasvacsorára gyűltek össze a tagok, férfiak és hölgyek vegyest, ahol *Kellemen Mihály* alelnök, *Bitter Illés* igazgató üdvözölték és ünnepelték a közreműködőket, első sorban *Wosinsky Mór*t, ki viszont a kath. kör disztinált közönségére emelte poharát. *Angyal Pál* dr. jogakad. tanár az estélyeknek már hosszú időn át rendezőjére, *Bitter Illés* tanárra emelte poharát. Vidám hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt a társaság.

A cisterciák ünnepe Székesfehérvárott. *Virág Benedek* és *Anyos Pál* emléktábláit nagy ünnepség között a mult vasárnap helyezték el a székesfehérvári cistercita rendház falába annak emlékére, hogy a két ünnepelt egykor ott tanított. A tudományos akadémia részéről megjelentek *Badics Ferencz*, *Goldziecher Ignác* és *Békefy Remig*, kik koszorut helyeztek az emléktáblára. Az ünnepély első része a Szent István tereben folyt le, melyet egészen megtöltött a város előkelősége. *Zichy Jenő* gróf megnyitója után *Szapáry László* dr. tartott felolvasást, melyben a költők érdemeit méltatta. Az emléktáblánál *Zalay Mihály* főgimnáziumi igazgató és *Vigyázó Imre* főmérnök tartottak alkalmi beszédeket. Az ünnepséget délután 2 órakor disztrakoma zárta be, melyen számos felköszöntő hangzott el.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Felolvasás a muzeumban. E hó 3-án a muzeum egyesület folytatta felolvasó estélyét a muzeum képtártermében. Az *Alpesek* és a *Rajna* vidéke került felolvasásra. A szöveget *Kálmán Károly* olvasta; a közönség valamivel nagyobb számban jelent meg mint azelőtt szokott, de még ez sem kielégítő ahhoz képest, hogy mily számban látogathatnák ezeket az ismeretterjesztő és élvezetes felolvasásokat, melyek az egyesületnek tetemes költségébe kerülnek. Most már a

közönség kényelmére a felolvasás esti 8 órakor kezdődik rendszerint s a terem fűtve van. A hosszú téli estékben kéthetenként rendezett előadások csak kellemes szórakozást nyújtanak.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Választmányi ülés. A „Szekszárdi Kaszinó“ választmánya folyó hó 4-én délután 5 órakor *Krammer János* elnöklété alatt ülést tartott. Ez alkalommal a tagok sorába felvételtek *Sinkovits Géza* kiz. aljárásbíró, *Alacs Zoltán* főmérnök, *Polacsek László* állomás főnök, *Molnár Lajos* rendőrkapitány és *Halász Gyula* állatorvos. A lapok megrendelésénél elhatározták, hogy a „Magyar Szó“ kivételével, amely helyett „L. Illustration“ francia folyóiratot rendelik meg, a mult évben járó lapokra fizetnek elő. *Tóth Károly* indítványára elhatározta a választmány, hogy a kaszinó fűtésének átalakítására vonatkozó terv elkészítésére *Komjáthy Sándor* mérnököt felkéri, *Simontsits Elemér* ügyvezető igazgatót pedig megbizta, hogy a kaszinó bazárépülete előtti köztér tisztántartása tárgyában Dr. *Hirling Ádám*mal, Szekszárd város polgármesterével lépjen érintkezésbe.

TANÜGYI HIREK.

Áldozatkész iskolafenntartók.

Az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 27. §-a szerint egy tanteremre csakis 60 gyermeket kell számítani. Ugyanezen törvényzcikk 34. §-a értelmében egy tanító 80 növendéknél többet nem taníthat.

Ebből azt következtethetjük, hogy az eredmény annál jobb, minél kevesebb gyermek jár fel egy tanterembe, mi nagyon természetes is, mert ha kevés a növendék, könnyebb a fegyelemtartás, jobban szemmel tarthatja a tanító növendékeit, minden mozdulatát, cselekedetét figyelemmel kísérheti és a mi a fő, mindennap kikérdezheti valamennyit, így a tanulók figyelnek és tanulnak, miből kifolyólag az eredmény feltűnő nagy s ily gyermekekből lesznek értelmes, okos polgárok.

Nagyon helyesen fogták ezt fel az izraeliták, kik óriási összegeket áldoznak iskolai célokra, mert azt akarják, hogy tudjanak gyermekeik, ezért nem nézve a törvényt, minden 10—49 gyermekre egy tanítót tartanak, csak hogy okos gyermekeket neveljenek a hazának.

Ezen állítasomat mutatja a következő kimutatás: 1. Görbön Klein Ármán izr. tanítóhoz 20 mindennapi. 2. Görbön Deutsch Berta izr. tanítóhoz 21 mindennapi. 3. Gyöngön Kovács Lajos izr. tanítóhoz 24 mindennapi. 4. Hőgyészen Kornstein Ignác izr. tanítóhoz 23 mindennapi. 5. Hőgyészen Süss Ármán izr. tanítóhoz 33 mindennapi. 6. Hőgyészen Klein Irén magán tanítóhoz 8 mindennapi. 7. Simontornyan Klein Mór József izr. tanítóhoz 19 mindennapi. 8. Bonyhád Schvartz Márkus izr. tanítóhoz 35 mindennapi. 9. Bonyhád Spitz Ceczilia izr. tanítóhoz 36 mindennapi. 10. Bonyhád Blumenstock Jakab izr. tanítóhoz 49 mindennapi. 11. Bonyhád Hochsinger Nelly izr. tanítóhoz 40 mindennapi. 12. Faddon Kohn Ármán magán tanítóhoz 21 mindennapi. 13. Szekszárdon Kreuzer Károly izr. tanítóhoz 24 mindennapi. 14. Szekszárdon König Géza izr. tanítóhoz 22 mindennapi. 15. Szekszárdon Weigl Lujza izr. tanítóhoz 44 mindennapi. 16. Tolnán Pataki Izidor izr. tanítóhoz 32 mindennapi. 17. Büleskén W. Reinhercz J. izr. tanítóhoz 21 mindennapi. 18. Pakson Szirtes Zsigmond izr. tanítóhoz 40 mindennapi. 19. Pakson 3 orth. izr. tanítóhoz 122 mindennapi. 20. Döbröközön Fleischmann Adolf izr. tanítóhoz 10 mindennapi. 21. Dombóvár Somogyi Dávid izr. tanítóhoz 40 mindennapi. 22. Dombóvár

Horvát Samu izr. tanítóhoz 49 mindennapi. 23. Dombóvár R. M. Róza izr. tanítónőhöz 15 mindennapi. 24. Felsőiregen Kertész Izidor izr. tanítóhoz 24 mindennapi. 25. Ozorán Gere Antal izr. tanítóhoz 25 mindennapi. 26. Szakoson Láng Ignác izr. tanítóhoz 15 mindennapi. 27. Tamásiban Kertész Karolin izr. tanítónőhöz 23 mindennapi. 28. Tamásiban Erdődi Lipót izr. tanítóhoz 30 mindennapi tanköteles gyermek jár fel tényleg az iskolába, mi jóval alul marad a törvényben megengedett maximális számon.

Az áldozatkészség kiténik ezekből világosan, mert például a szekszárdi izr. iskolába járó 90 gyermeket 2 tanító is taníthatná, nem kellene 3 tanító hozzá, de belátják a tudás szükséges voltát és inkább áldoznak, csak tudják gyermekeik. És ez dicséretre, sőt követésre méltó példa gyanánt szolgálhat más felekezettiek részére is.

Erzsébet ünnepélyt tartott a gindlicsaládi állami iskola is. Ez alkalommal 12 darab diófát ültettek el egyes tanulók udvarán.

Adomány. A tolnai polgári takarékpénztár az ottani állami elemi iskolába járó szegény tanulók felségélyezésére 30 koronát adományozott.

Uj tanítói állomás. A palfai ev. ref. iskolaszék második tanítói állomást szervezett és azt 1905 október 1-én Csató Klára okl. tanítónővel már be is töltötte.

Nyugdíjintézetbe felvétel. Csernusák Teréz dunaföldvári r. k. tanítónő 1905. január 1-től 800, **Marth Péter** györkönyi ág. hitv. ev. tanító 1905. január 1-től 1100 koronával az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvétel.

Nyugdíjigény felemelés. Szalai Sándor gindlicsaládi állami tanító nyugdíjigénye 1500, **Gyenis Antal** dombóvári állami iskolai igazgató tanító nyugdíjigénye pedig szintén 1500 koronára emeltetett fel.

Nyilvánossági jog. A bonyhádi magán polgári leányiskola a 92,506/1905. számú vallás és közoktatásügyi miniszteri rendelettel nyilvánossági joggal felruházott.

Állami óvoda. Szekes község állami óvodát szervez. Az épület tervét és költségvetését már elkészítette, ezt a közoktatásügyi miniszter, műszaki szempontból megvizsgálta és a költségvetést 13,797 korona 83 fillérré helyesbítette.

„Duna—Drávamenti Kör.” A Baranya, Tolna és Somogy vármegyék polgári iskoláinak tantestületei elhatározták, hogy az országos polgári iskolai egyesület kebelében megalakítják a „Duna—Drávamenti Kör.”-t. E célból folyó hó 9-én Pécsen jönnek össze, s ide a szekszárdi polg. iskolai tanárok is leutaznak.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

Uj ügybeosztás a szekszárdi kir. járásbírósnál 1906. évre. Kiss Károly vezető járásbíró ügybeosztása: Örökösödési, elnöki ügyek. dr. Pesthy Pál albiró; Sommás perek A-tól K. betűig. Végrehajtási

ügyek A—K-ig. Anyakönyvi, és egészségi ügyek. **Fejős Imre** albiró: Vétség és kihágás, büntető megkeresések, büntető vegyes ügyek, polgári megkeresések, fizetési meghagyás, fizetési meghagyásból származó megkeresések. **Sinkovich Géza** albiró: Sommás perek K. betűtől végig, végrehajtási ügyek K.-tól végig.

GAZDASÁG.

A lapunk mult heti számában a kajdaci uradalomhoz intézett „Nyílt kérés”-re a következő sorokat vettük:

Kajdacs, 1905. december hó 7.

A „Közérdek” tekintetes Szerkesztőségének Szekszárd.

B. lapja december hó 2-iki számának „Gazdaság” rovatában Lágler aláírással nyílt

kérdés intéztetik hozzánk az olasz seprőczirok termelésére vonatkozólag. Miután a teljes manipulációval még nem végeztünk, biztos adatokkal nem szolgálhatok, kérem tehát a kérdést tevő szíves türelmét addig, amíg a czirokkal és annak bálozásával készen leszünk, amikor is minden adat birtokában lévén, a Tekintetes Szerkesztőség szíves engedelmevel kimerítően fogom becses lapjában az olasz seprőczirok mikénti termelését ismertetni.

Kiváló tisztelettel

Blascok Gyula

a kajdaci uradalom intézője

Szerkesztői üzenetek.

K—r. J. F. úrnak **Vajta.** Megkaptuk. Levelet trunk.

K—s. F. úrnak **Muesi.** Cikkét eltettük alkalmasabb időre

➡ Olcsó, sőt ingyen hirdetés! ➡

Hirdessünk a „Közérdek”-nél!

Jön a karácsony, ujév, tisztelettel felhívjuk gazdáink, kereskedőink, iparosaink figyelmét a „Közérdek” alábbi hirdetésére:

Itt az ideje a hirdetések — decentralizálásának!

Eddig a fővárosi sajtót özönlötte el nemesak a fővárosi, de a vidéki kereskedő-, iparososztály, sőt még a gazdaközönség is az ő reklámjaival és hirdetéseivel. Azt hiszik önök tisztelt hirdetőik, van ideje a kenyér után futó közönségnek, hogy a fővárosi lapok 8—12 oldalas **apró és másfajta hirdetéseit naponta végig böngéssze?**

Sok esetben százszorta jobban célt ér egy a fővárosi, mint a vidéki hirdető, hogy ha **elterjedt vidéki lapokat** keres fel hirdetéseivel!

Ezen a biztos számításon alapszik a „Közérdek” következő ujítása:

Állandóan, 52-szer hirdethet évente minden kereskedő és iparos az itt megjelölt tér arányában, **ha lapunknak rendes előfizetője** s e helyért egész évre **26 koronát fizet!**

De a „Közérdek” tovább megy. Átérezve a nagy gazdasági válságot, **„Gazdasági értesítő”** címmel **teljesen ingyen** új hirdetési rovatot nyit Tolna vármegye gazdaközönsége számára, mert tudja, hogy a termények rossz, vagy egyáltalán sehogysem értékesíthetéseinek leg-többször az az oka, hogy a venni szándékozó nem ismeri a beszerzési forrásokat.

Az itt megjelölt nagyságu helyen, egy évben, háromszor egymásután

teljesen ingyen

hirdetheti minden kisgazda, föld- és szőlőbirtokos eladni valóját.

Csupán csak azt kötik ki, hogy lapunk évi előfizetési árát a hirdetők egyszerre küldjék be!

További hirdetés mérsékelt!

Hirdessünk tehát a „Közérdek”-nél!

Mély tisztelettel:

A »Közérdek« kiadóhivatala

Magyar árucarnok.

FEKETE HUGÓ SZEKSZÁRD

Kaszinó
bazár-épület

játék, disz, ajándéktárgyak, uri, női divat és rövidáru cikkek raktára.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

1—3
megérkezők s
legolcsóbb áron
szerezhetők be.

Mérsékelt áru gőz- és kádfürdőjegyek kaphatók.

Magyar árucarnok.

GAZDASÁGI ÉRTESETŐ.

Tolnavármegye gazdaközönységének ingyenes hirdetési rovata.

40 hektoliter baktai kítettő
rizling és 15 hektoliter**vörös bor**

elfogadható árért eladó Szekszárdon.

Czim a kiadóhivatalban.

Eiadek 50 hektó tavalyi s
ugyanennyi idei**vörös bort.**Végső ára a tavalyinak 15, az
ideinek 18 kr.A bor szekszárdi baktai termés.
Czim a kiadóhivatalban.Korbonics Dezső hagyatékában
levő ezidei bortermés és pedig
30 hektó **rizling** és 27 hektó**vörös bor**

eladó.

Felvilágosítással szolgál **Rác**
József p. ü. számvizsgáló, zár-
gondnok.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás. Tisztviselő-telepi házamban lévő
lakás, mely áll 4 lakószoba, egy
fürdő, egy előszoba és minden mellék-
helyiségből, verandával — 1906. évi
Szent György-naptól kezdve bérbé
adandó.

Szekszárd, 1905 december hó.

Hoffmann Sándor

kir. erdőmester.

Egy jó házból való fiu

tanonczulfölvétetik **Báter János könyv-**
nyomdájában.**Pénzkölesön!**Házakra, földbirtokokra I., II. hely-
re olesó feltételek mellett, valamint
személyhitelt kezes nélkül is 200
koronától feljebb mindenféle állásu
egyénnek 4 korona havi törlesztésre
gyorsan és olesón közvetít cöskői
Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut
62. — Bővebb felvilágosítással azon-
nal szolgálók válaszbélyeg ellenében.

20—52

Versenytagyalási hirdetmény.A szekszárdi Ferencz-közkórházra felügyelő választmány, a kórháznak
jövő, 1906. év folytán élelmezésre szolgáló**marha- és borjuhussal**leendő ellátásának biztosítása czéljából 1905. évi december hó 16-án zárt
ajánlati versenytagyalás tartatik, melyre versenyezni óhajtó mészárosok 400
korona bánatpénzzel s egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataiknak alul-
írt gondnoki hivatalnál leendő benyújtására oly hozzáadással hivatnak fel,
hogy a jelzett nap déli órája után beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem
fognak.Az ajánlatok kilogrammonként külön a marha- és külön a borjuhusra
teendők és pedig a marhahusnál az állat első és hátsó részének külön-külön
és egy árban is kiteendő, nemkülönb a nyomaték és csont százaléka is.
Mihez tartásul megjegyztetik, hogy a kórháznak folyó 1905. évben 22000
kilogramm marha- és 4500 kilogramm borjuhusra volt szüksége.Az árlejtési részletes feltételek a gondnoki hivatalnál betekintheők.
Szekszárd, 1905 december hó 7-én.

A Ferencz-közkórház gondnoki hivatala.

5849. szhoz.
1905.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Dunaföldvár nagyközségben a lemondás folytán üresedésbe jött

irnoki állásraévi 960 korona havi előleges részletekben folyósítandó javadalmazással pályá-
zatot hirdetek.Ezen állásra pályázhatnak mindazok, kik jegyzői oklevéllel, vagy a
jegyzői oklevél elnyeréséhez megkivántató előképzettséggel bírnak; illetve kik
6 gymnasiumi osztályt, vagy 6 reált sikerrel végeztek.A pályázati kérvények f. évi december hó 15-ig annál is inkább be-
nyújtandók, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.A választást f. évi december hó 16-án d. e. 10 órakor Dunaföldvár
község-házának tanácstermében fogom megtartani.

Paks, 1905 december hó 1-én.

A főszolgabiró mb.

Dr. Bernáth

szolgabiró.

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak
megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készitmény a**KORONA SZESZ**mely biztosan és gyökeresen gyógyít köszvényt, csuzt, rheumát
és egyéb meghűlésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő
gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.**Egy üveg ára 1 korona.**A londoni, párisi és berlini nemze közti kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és
aranykeresztel kitüntetve.Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bár-
mely városba vagy községbe. — Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-
eladók árendetményben részesülnek.

10—52

Névjegyeket,

ujévi kártyákat,
meghívókat,
tánczrendeket s
egyéb nyomtat-
ványokat gyorsan szállít

Báter János
könyvnyomdája Szekszárdon.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy nálam, a vasuti vendéglő hátsó udvarában mindennemű

száraz tűzifa

jutányos árért, egyttal bel- és külföldi legjobb minőségű

S Z É N

is kapható. A méretről minden vevő meggyőződhetik; a legújabb (Fairbanks százados) hidmérleg áll rendelkezésére. Külön szénkosarak 50 klg. ürtartalommal és külön szénkocsival lesznek haza szállítva.

Egyttal tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy az elsőrendű száraz bükk hasábfát gőzerővel fűrészeljük is és azt is megmérve, jutányos árban szállítjuk.

Az árak nálam megtudhatók.

Tisztelettel 9-10

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

a vasuti állomással szemben a saját házában és telepén **Szekszárdon.**

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendes és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 28-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ina az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű viz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olcsó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelrusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb közegben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1¹/₁₀ literes palaczk 1 literes palaczk 1/2 literes palaczk
48 fillér. 40 fillér. 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elrusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiaival.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon **özv. Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

20-52

Községi jegyző urak figyelmébe

ajánlja Báter János czég Szekszárdon

nagy községi nyomtatvány-raktárát.

Jó anyag, gyors kiszolgálás, előnyös árak.

A varrógép csak akkor varrógép,
ha azt szakértő kereskedő választja meg.

Kizárólag kiváló

**Eredeti Afrana
Eredeti Wettina
Central-Bobbin**

varró- és műhímzőgép
és családi

Singer-varrógépeket
adunk el 10 évi jótállással.

Eredeti

**Afrana
Karikahajós
Central-Bobbin**
iparos varrógépeket

adunk el

10 évi jótállással.

Kedvező részletfizetések. Használt gépeket becserélünk.

A műhímzés tanítását szakképzett műhímzőnőnk díjmentesen végzi, még vidéken is.

Gazdasági gépek, u. m.:

vetőgépek, szecskavágók, darálók, répavágók, ekék, mérlegek stb. állandó raktára.

Nagy mechanikai javítóműhely.

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek (mechanikusok)

varrógépek, kerékpárok és gazdasági gépek raktára

SZEKSZÁRD, Garay-tér.

23-26

Karácsonyi vásár

Pirnitzer József és Fiai áruházában Szekszárdon.

Ajándékoknak

alkalmas áruk, u. m.:

selyem, gyapju és mosó kelmék, pargitok, kendők, szörmeáruk és mindennemű idénycikk

mélyen leszállított áron.

Hölgyeknek! Uraknak

gyönyörű ajándéktárgyak
ó-ezüst-, bronz-, majolika-, fayence-, terralit-, fa- és bőrből.

Meglepő szép ujdonságok!

Gyermekek számára

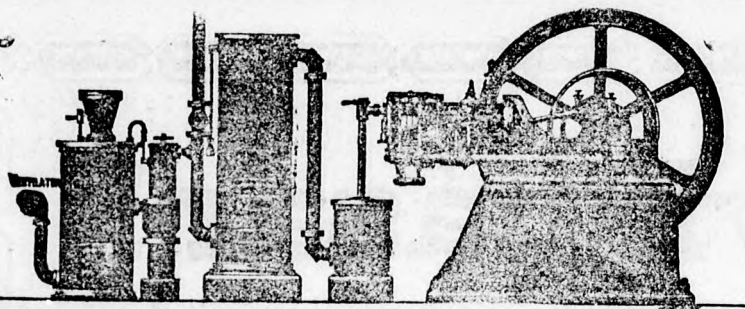
játékok, babák

eddig helyben még nem létezett nagy választékban!
Legolcsóbb árak!

Minden — bármely fővárosi cég által ajánlott cikket beszerzünk és nálánál tetemesen olcsóbban szállítunk.

Óvodák és menházak árendéjében részesülnek! — Képes árjegyzékkel bérmentve szolgálunk!

1-3

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasútióde: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

7-52

Ha köszvényben, reumában szenved,

ne kísérletezzen semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, íté, orítottás, rándulás, ficamodásból származó fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrejtőbb bajoknál is, melyeknél sem fürdő, sem gyógyszer nem használható. Kapható a feltalálónál és egyedüli készítőnél:

Dr. FLESCHEMIL

„Magyar Korona“ gyógyszertárában
Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 korona. 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél bérmentve utánvétel nélkül küldjük.

7-52

Részletfizetésre

porcellán és üveg szervizek, lámpák, china ezüst. Kérésre képes szemes áru ingyen. Ugyanott vannak felvettnek, kik vendéglőket, kereskedőket és bencészeteket látogatnak. Híres szegedi paprika csúszással sokat kereshetnek. 1 kiló világhírű szegedi paprika 3 fill. utánvétel.

Ivánkovits Károly és Fia Szegeden.

7-52

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszere készítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó hangszere, hur stb. stb., míg REMÉNYI legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-utca 58. sz. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és cimbalomok hangolása és javítása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón.

7-52

Sömörbetegek,

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket teljesen ingyen.

Rolle C. W. gyógyszerész Altona-Bahrendfeld (Elbe).

7-52

Nincsen betegség háznál,

ha meghoztatja a híres

KIRÁLY-BALZSAMOT,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedül biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, eszt, rheumát, fog- és hátfájást, lábszagot, köhköket, gyomorfájást, szóval minden betegségnek egyedül biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges, hogy minden háznál készletben legyen. Egy nagy üveg 2 korona 55 fillér, 3 üveg 6 korona 55 fillér, bérmentve, utánvétel. Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth Lajos-utca. Budapesten: Török József gyógyszertárban, Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert híres hajdusági bajuszpedrő, melytől a legrosszabb debb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétel.

7-52

Első styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész.

Magyarországi képviselő és raktár:

BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 20.

A leghiresebb kötőgépek tömlőszárral, házi és ipari célra részletfizetésre is kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép- és kerékpár javító műhely.

7-52

Harisnyakülönlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dús választék a legdivatosabb

női-, férfi- és gyermek-harisnyákban.

KALLÓS L.

Budapest, VIII., József-körút 9.

12 pár

saját kötésű fekete czerneharisnya 10 korona.

7-52

Női felöltők, szörmeboák, divatos blousok, női alsószoknyák, fehérneműek, czipők, kalapok, keztyük, nyakkendők, női- és férfi divatáruk nagy választékban kaphatók

4-6

SEINER LIPÓT áruházában

SZEKSZÁRD,
Dicenty-palota.

Eladó

20 drb 1 éves fehér szőrű
mongolicza tenyészkan. El-
adási ár darabonként 100 kor.
1 drb másfél éves vöröstarka
tenyészbika. 1-2

Wilczek Sándor József-pusztá.

BÖRCSÖK JÓZSEF

késes és műköszörüs üzlete
SZEKSZÁRD, Kaszinó bazár-épület.

Van szerencsém az igen tisztelt közön-
ség tudomására adni, miszerint Szekszárdon,
a Kaszinó bazár-épületében

késes- és műköszörüs-üzletet

nyitottam, melyre felhívom a t. közönség
figyelmét.

Raktáron tartok minden e szakmába
vágó cikket, ugymint: evőeszközöket, konyha-
és zsebkéseket mindenféle kivitelben. Kétféle
borotvák, különféle ollók, husbárdok, husvágó
gépek, ló- és marhanyíró ollók, szőlőajtó ke-
sek, szőlőmetsző ollók stb. nagy választékban.

Javításokat és mindennemű köszörülése-
ket elfogadok és jótállás mellett eszközlök.

A nagyérdemű közönség szíves bizalmát
kérve vagyok kiváló tisztelettel 1-3

Börcsök József

késes és műköszörüs Szekszárdon.

Saját készítményü asztalos- és kárpitos butorok
minden kivitelben raktáron és megrendelés után a **legolcsóbb árban.**
Pontos és szolid kiszolgálás. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2-5
Podvinecz és Eibenschütz cégnél Szekszárdon

Egyszeri átsimítás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

9-9

Kétszeri átsimítást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Karácsonyi vásár!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy megérkeztek nagy
választékban a

gyermekjátékok,

melyeket meglepő olcsó árban árusítunk. — Nagy raktár mindennemű disztár-
gyakból hölgyek és urak részére.

Alkalmi vétel!

Cselédség részére színes pargit mtr. 19 kr.
120 cm. széles ruhaszövetek mtr. 45 kr.

Óvodák és menházak árendéjében részesülnek.

MÁRKUS TESTVÉREK

rőfös- és divatáru üzlete

Garay-tér, dr. Spitzer-ház

SZEKSZÁRD

A polg. iskolával szemben

1-3